

Financování veřejnoprávní instituce Českého metrologického institutu

Vít Petřík

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav krizového řízení

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Vít Petřík**
Osobní číslo: **L12289**
Studijní program: **B3909 Procesní inženýrství**
Studijní obor: **Ovládání rizik**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Financování veřejnoprávní instituce Českého metrologického institutu**

Zásady pro vypracování:

1. Zpracujte teoretické pojednání k problematice financování veřejnoprávních institucí.
2. Analyzujte financování Českého metrologického institutu a rizika spojená se změnou způsobu jeho financování.
3. Vymezte problematické oblasti a navrhněte opatření na zlepšení.
4. Zhodnoťte navržená opatření a naplnění cíle bakalářské práce.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] REKTOŘÍK, Jaroslav a kolektiv. Organizace neziskového sektoru. Vyd. 1. Brno: Ekopress, 2001. ISBN 80-86119-41-6.

[2] MORÁVEK, Zdeněk, MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, PROKÚPKOVÁ, Danuše. Příspěvkové organizace. Vyd. 6. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. ISBN 978-80-7357-736-0.

[3] HAMERNÍKOVÁ, Bojka. Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru. Vyd. 1. Praha: Eurolex Bohemia, 2000. ISBN 80-902752-3-0.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího bakalářské práce.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.**

Ústav krizového řízení

Datum zadání bakalářské práce: **6. února 2015**

Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2015**

V Uherském Hradišti dne 20. února 2015

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

Ing. et Ing. Jiří Konečný, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnaní případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti

DMS 30.4.2015

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá financováním vybrané příspěvkové organizace Ministerstva průmyslu a obchodu. V teoretické části popisuje obecně veřejnou správu a charakterizuje příspěvkovou organizaci včetně pravidel pro její hospodaření, rozpočet a financování. Praktická část analyzuje financování vybraného subjektu státní správy Českého metrologického institutu, a to z pohledu jednoho dislokovaného pracoviště se sídlem v Kroměříži.

Klíčová slova:

veřejná správa, příspěvková organizace, hospodaření, metrologie, zdroje financování, majetek, výnosy, náklady.

ABSTRACT

The aim of this Bachelor's Thesis is to analyze funding of state-funded institution founded by Ministry of Industry and Trade. In the first theoretical part, public administration and state-funded institution is described and general management, budget and funding rules are presented. In the second practical part, funding of local branch of Czech Metrology Institute Kroměříž is analyzed.

Key words:

Public administration, state-funded institution, management, metrology, financial sources, assets, profit, costs.

Děkuji vedoucímu bakalářské práce panu Ing. et Ing. Jiřímu Konečnému, Ph.D. za teoretické i odborné rady při zpracování této práce. Zároveň bych chtěl poděkovat Josefu Petříkovi, řediteli Českého metrologického institutu Oblastního inspektorátu Kroměříž, za poskytnutí informací potřebných pro praktickou část této práce.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	10
1 VEŘEJNÁ SPRÁVA OBECNĚ	11
1.1 DRUHY VEŘEJNÉ SPRÁVY	11
1.2 SUBJEKTY VEŘEJNÉ SPRÁVY	12
1.3 NOSITELÉ VEŘEJNÉ SPRÁVY.....	13
1.3.1 Pravomoc a hierarchie státní správy.....	13
1.3.2 Místní orgány státní správy	15
1.4 VEŘEJNÁ SAMOSPRÁVA	15
1.4.1 Místní samospráva	16
1.4.2 Zájmová samospráva.....	16
2 PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE JAKO INSTITUCE VEŘEJNÉHO SEKTORU	17
2.1 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ ÚZEMNÍMI SAMOSPRÁVNÝMI CELKY	18
2.2 PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘIZOVANÉ ORGANIZAČNÍ SLOŽKOU STÁTU	18
2.2.1 Založení příspěvkové organizace	18
2.2.2 Činnost příspěvkové organizace.....	19
2.2.3 Zrušení příspěvkové organizace.....	20
3 HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘÍZENÉ ÚSTŘEDNÍM ORGÁNEM STÁTNÍ SPRÁVY	21
4 ROZPOČET PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	24
5 FINANCOVÁNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	26
5.1 VYMEZENÍ MAJETKU A ZÁKLADNÍ POJMY	26
5.2 ZDAŇOVÁNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE	27
5.2.1 Daň z příjmů.....	27
5.2.2 Předmět daně	27
5.2.3 Příjmy, které jsou předmětem daně	28
5.2.4 Příjmy, které nejsou předmětem daně	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	29
6 METROLOGICKÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY	30
6.1 DŮLEŽITÉ SUBJEKTY SE VZTAHEM K METROLOGII V ČESKÉ REPUBLICE	30
6.1.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu	30
6.1.2 Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ)	31
6.1.3 Český metrologický institut.....	33
6.2 OSTATNÍ SUBJEKTY V METROLOGII ČESKÉ REPUBLIKY	33
7 PŘEDSTAVENÍ ČESKÉHO METROLOGICKÉHO INSTITUTU	34

7.1	POSLÁNÍ ČESKÉHO METROLOGICKÉHO INSTITUTU	34
7.2	PRÁVNÍ SUBJEKTIVITA ČMI.....	35
7.3	VNITŘNÍ ORGANIZAČNÍ JEDNOTKY.....	36
7.4	PŘEDMĚT HLAVNÍ ČINNOSTI ČMI	37
7.5	ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ ČMI.....	40
7.5.1	Úsek generálního ředitele.....	41
7.5.2	Úsek fundamentální metrologie	41
7.5.3	Úsek legální metrologie	41
7.5.4	Úsek ekonomický.....	42
7.5.5	Dislokované Vnitřní organizační jednotky.....	42
7.5.6	Speciální a externí pracoviště.....	42
7.6	STATUTÁRNÍ ORGÁNY ČMI	43
8	PŘEDSTAVENÍ VOJ ČMI OI KROMĚŘÍŽ.....	44
8.1	PERSONÁLNÍ USPOŘÁDÁNÍ VOJ	45
8.2	MAJETEK.....	45
8.3	HOSPODAŘENÍ VOJ.....	46
8.3.1	Struktura výnosů	46
8.3.2	Struktura nákladů	51
8.3.3	Celkový výsledek hospodaření.....	55
8.3.4	Shrnutí.....	56
8.4	RIZIKA SPOJENÁ SE ZMĚNOU FINANCOVÁNÍ.....	57
9	NÁVRHY OPATŘENÍ	59
9.1	PROGRAMY EU	59
9.2	OPERATIVNÍ LEASING	60
	ZÁVĚR	63
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	64
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	66
	SEZNAM OBRÁZKŮ	69
	SEZNAM TABULEK.....	70
	SEZNAM GRAFŮ	71
	SEZNAM PŘÍLOH.....	72

ÚVOD

Veřejnoprávní instituce, veřejná správa a neziskový sektor mají v každé moderní a demokratické společnosti nezastupitelnou roli a nejinak je tomu i v České republice. Správa věcí veřejných má v naší zemi dlouholetou tradici, nicméně velký průlom v přístupu tohoto odvětví lze datovat od roku 1989. Po dlouhých desetiletích se začal zcela spontánně opět utvářet tržní, ale i veřejný a neziskový sektor. Veřejnou správu zasáhly turbulentní změny, které reagovaly, někdy dostatečně pružně a jindy zcela opožděně, na rychle se měnící občanskou společnost a veřejné prostředí vůbec.

V teoretické části této bakalářské práce je charakterizováno postavení veřejné správy obecně, jsou zde uvedeny pojmy jako subjekty veřejné správy, orgány státní správy či veřejná a místní samospráva. Další kapitoly teoretické části jsou věnovány popisu vzniku, fungování, financování a hospodaření příspěvkových organizací, v praktické části je pak představena konkrétní příspěvková organizace Český metrologický institut.

V závěru praktické části se zabývám riziky spojených s případnou změnou financování institutu, kde nekonceptní a nesystémová řešení by vedla ke zhroucení stávajícího metrologického systému v České republice.

Cílem práce je analyzovat financování Českého metrologického institutu a rizika spojená se změnou způsobu jeho financování, vymezení problematických oblastí a návrh opatření na zlepšení.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VEŘEJNÁ SPRÁVA OBECNĚ

Slovo správa můžeme často užívat v různých spojeních. V současnosti jsou to zejména pojmy jako reforma veřejné správy, zkvalitnění veřejné správy nebo obecně užívané spojení veřejná správa, státní správa nebo samospráva.

Pojmem správa se rozumí určitá lidská činnost, jejímž základním smyslem je zabezpečování a realizace výkonu a řízení určitých záležitostí. Aby toto jednání vedlo k dosažení žádoucího výsledku, je zapotřebí je vést trvale, systematicky, organizovaně a plánovitě.

Obecně lze definovat správu jako činnost sledující záměrně nějaký cíl s trvalým účelem příslušné záležitosti. Činnost se pak může sledovat podle subjektů, jichž se to dotýká nebo podle objektů, které se spravují. [5]

1.1 Druhy veřejné správy

Podle povahy právních vztahů rozeznáváme:

- správu veřejnoprávní neboli veřejnou,
- soukromoprávní neboli soukromou.

Nositeli veřejné správy mohou být: státní a jiné samosprávné veřejnoprávní instituce jako jsou kraje, obce, veřejnoprávní fondy, veřejnoprávní rozhlas a televize, sociální pojišťovna apod.

Nositeli soukromé správy jsou organizace zřízené podle občanského nebo obchodního zákona nebo podle jiných předpisů regulujících dobrovolné sdružování občanů.

Soukromá správa se vztahuje k oblasti soukromoprávních vztahů (např.: správa podniková nebo správa určitého sdružení). Základní charakteristikou pro soukromou správu je, že může zavazovat pouze osoby, které jsou ve specifickém dobrovolném vztahu k dané správě (např.: členové spolku, sdružení, zaměstnanci podniku).

Poměry v soukromé správě se řídí jak právním řádem (zákon je závazný i pro instituce vykonávající správu), tak i vlastními právními akty, k jejichž vydání není třeba předchozí zákonné úpravy. Tímto máme na mysli vnitřní řády příslušných institucí - organizační řády, stanovy.[3], [21]

Veřejná správa se vztahuje k oblasti veřejnoprávních vztahů. Je zřizována státem ke správě věcí veřejných ve veřejném zájmu. Její orgány jsou zpravidla voleny občany v souladu s pravidly stanovených právním řádem. [21]

Podle Všeobecné encyklopedie se uvádí dva významy termínu veřejná správa:

- obstarávání veřejných úkolů nebo činností sledujících veřejný zájem (spravování),
- soubor institucí, zajišťujících toto spravování.

Cílem veřejné správy je zejména plnění veřejných úkolů, jejich zabezpečení po stránce organizační i funkční. Rozhodování o tom, zda některý veřejný zájem je či není veřejným úkolem, je určeno právním řádem. Dále takováto rozhodování jsou podmíněna historicky i aktuálními politickými rozhodnutími. [21]

1.2 Subjekty veřejné správy

Nejdůležitějšími subjekty veřejné správy jsou:

- stát - státní správa,
- veřejnoprávní korporace - veřejná samospráva,
- veřejné ústavy a podniky,
- veřejné fondy a nadace.

Výkon veřejné správy zajišťují tyto subjekty prostřednictvím vykonavatelů (např.: stát prostřednictvím ministerstev a dalších podřízených organizací).

Orgánům veřejné správy přísluší vydávat obecně i individuálně závazné právní akty.

Obecné právní akty zavazují určité osoby, které mohou být definovány jako skupina - např.: chovatelé zvířat, občané zdravotně hendikepovaní, obyvatelé určitého města, kraje, nebo všichni obyvatelé státu. Obecné právní akty veřejné správy jsou závazné i pro ty osoby, fyzické či právnické, které nejsou k vydávajícímu subjektu v žádném specifickém vztahu. [3], [21]

Naopak individuální právní akty jsou závazné pouze pro určitého konkrétního jedince (vydání zbrojního průkazu žadateli Policií České republiky). Jde o takové právní akty, které se vztahují k rozhodování o konkrétních právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob v jednotlivých případech. [21]

1.3 Nositelé veřejné správy

Státní správa je veřejná správa uskutečňovaná vládou – jedná se o nezastupitelnou část veřejné správy. Je samotnou podstatou a způsobem realizace státní moci. Výkon státní správy je svěřen orgánům státní správy. Další subjekty mohou vykonávat státní veřejnou správu na základě zmocnění - např.: orgány místní samosprávy. V takovém případě hovoříme o tzv. přenesené působnosti. [21]

Státní správa plní dvě základní funkce:

- aplikace zákonů, rozhodování o právech a povinnostech fyzických i právnických osob při výkonu správy,
- provádění státní politiky a sledování státních zájmů.

1.3.1 Pravomoc a hierarchie státní správy

Ve státní správě je uplatňována tzv. vertikální hierarchie, která se vyznačuje principem nadřízenosti a podřízenosti, dále musí být vymezeny jednotlivé odpovědnosti a pravomoci či působnosti státní správy.

Pravomocí jsou vybaveny především mocenské orgány státní správy a projevem pravomocí jsou zejména:

- vydávání obecných právních aktů,
- vydávání konkrétních právních aktů,
- výkon rozhodnutí (exekuce),
- uzavírání veřejnoprávních dohod.

Státní správa a orgány v ní působící mají svou hierarchii a tuto rozlišujeme na ústřední a místní, případně na vyšší a nižší orgány státní správy.

Ústřední orgány státní správy vykonávají svou působnost a pravomoc na celém území státu. Nejvyšším orgánem státní správy v České republice je vláda a ministerstva.

Z hlediska rozhodování a řízení rozlišujeme ústřední orgány:

- monokratické (ministerstvo v čele s ministrem),

- kolegiální (ústřední orgán pro průřezovou problematiku nazývaný často komise či rada). [21]

Při ustanovování ústředních orgánů je velmi důležitá otázka kompetencí, které představují vymezení svěřené oblasti, pole působnosti, pravomoci a odpovědnosti. Toto je zajištěno prostřednictvím zákona v tzv. kompetenčním zákoně upravujícím věcně danou oblast.

Ústředními orgány státní správy jsou jak ministerstva, tak i další ústřední orgány státní správy. [21]

V současnosti má Česká republika čtrnáct ministerstev, jsou jimi např.: Ministerstvo financí, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo obrany a další.

Mezi další ústřední státní orgány patří např.:

- Úřad vlády České republiky,
- Národní bezpečnostní úřad,
- Bezpečnostní informační služba,
- Český statistický úřad,
- Český báňský úřad,
- Český úřad zeměměřičský a katastrální,
- Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,
- Úřad průmyslového vlastnictví,
- Státní úřad pro jadernou bezpečnost,
- Správa státních hmotných rezerv.

Mezi nejdůležitější úkoly ministerstev a dalších ústředních orgánů patří naplňování platných zákonů a usnesení vlády včetně zpracovávání analýz výsledků dosahovaných ve svěřené oblasti, vytváření koncepce daných oblastí, návrhy zákonů, případně vypracovávání stanovisek k dalším zákonům, které mají určitý vztah k jejich působnosti. [21]

1.3.2 Místní orgány státní správy

Rozvíjejí se v jak horizontální tak vertikální linii. Po stránce organizační se jedná o přenášení úkolů na (pod)řízené složky, které mohou vytvářet za účelem určitého plnění úkolu. (Viz. např.: kontaktní místa v systému státní sociální podpory.)

Charakteristika správních úřadů nižší úrovně:

- jde o orgány státní správy zřizované zákonem, s vlastní působností a pravomocí,
- pokrývají celé území státu,
- podřízenost ústřednímu orgánu státní správy se shodným oborem působnosti,
- jsou zpravidla územně strukturované.

Podle rozsahu působnosti rozlišujeme:

Státní orgány se všeobecnou státní působností - vykonávají veškerou státní správu v určitém územním obvodu (do roku 2002 to byly např.: okresní úřady, jejichž kompetence v současnosti přešli na samosprávné orgány krajů a obcí).

Státní orgány s dílčí správní působností - jsou to samostatní nositelé odborných právních agend, které označujeme jako dekoncentrované, specializované či odborné úřady. [21]

1.4 Veřejná samospráva

Veřejná samospráva je veřejnou správou, uskutečňovanou jinými veřejnoprávními subjekty než státem. Jejím charakteristickým znakem jsou volení zástupci občanů, kteří samosprávu vykonávají.

Z politického pohledu je samospráva důležitým prvkem podílu občanů na řízení věcí veřejných. Z právního hlediska vykonávají nositelé své funkce svým jménem a samostatně bez přímého zasahování nadřízených orgánů, tak jak je stanoveno ústavou. Důraz je přitom kladen na bezúplatné a čestné vykonávání funkcí v samosprávě. Je třeba mít na paměti i fakt, že samosprávný orgán nižšího stupně není podřízen vyššímu. [21]

1.4.1 Místní samospráva

Místní samosprávou (veřejnoprávní samosprávou) se rozumí ta část samosprávy, které je svěřen výkon veřejné správy. Jedná se o tzv. přenesenou působnost samosprávy v oblasti státní správy, která je upravena zákonem. Tím, že samospráva plní v přenesené působnosti některé úkoly státní správy, přibližuje ji občanovi nejen místně, ale i funkčně (obce s rozšířenou působností vykonávají od 1. 1. 2003 státní správu v přenesené působnosti pro obce ve svém správním obvodu). [21]

1.4.2 Zájmová samospráva

Zájmová samospráva (soukromoprávní) zahrnuje zejména zájmová a profesní sdružení osob (např.: profesní nebo stavovské komory). Úkoly takovýchto sdružení bývají poměrně široké a zahrnují jak poskytnutí prostoru profesním zájmům členů, posuzování jejich odborné úrovně nebo mohou zajišťovat dohled na dodržování určitých norem či etických principů v dané oblasti případně i provádět disciplinární řízení. [21]

2 PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE JAKO INSTITUCE VEŘEJNÉHO SEKTORU

Veřejný sektor je specifickou součástí ekonomiky a jeho základním smyslem je poskytování veřejných služeb. Od soukromého sektoru se veřejný liší především tím, že není založen na ziskovém principu, ale finanční prostředky na své fungování získává z veřejných rozpočtů, které jsou naplňovány prostřednictvím daní. Služby ve veřejném sektoru jsou financovány z veřejných prostředků. Řízení veřejného sektoru je soustředěno na řízení poskytovaných služeb.

Součástí veřejného sektoru jsou takové druhy služeb, které by bylo nevýhodné, nepraktické až nemožné poskytovat na komerční bázi. Ve veřejném sektoru díky daním neexistuje přímý vztah mezi uživatelem služby (plátcem) a jejím poskytovatelem. [6]

U příspěvkové organizace (PO), tedy právnické osoby veřejnoprávního charakteru, je hlavním účelem převzetí takových činností v působnosti zřizovatele, které jsou hodny veřejného zájmu, jsou také zpravidla neziskové, a tudíž jejich zabezpečení není pro soukromý sektor zajímavé z důvodů ekonomických. Rozsah, struktura a složitost těchto činností vyžaduje samostatnou právní subjektivitu. Je potřeba zdůraznit přímou vazbu příspěvkové organizace na zřizovatele, jako na toho, kdo úkol příspěvkové organizaci zadá, financuje a v neposlední míře také kontroluje jeho naplňování. Hlavním účelem existence soukromoprávních právnických osob neziskového charakteru je rovněž zabezpečování činností především neziskových, ale stanovení jejich konkrétních úkolů, odpovědnost z plnění těchto úkolů, jejich financování a další zabezpečení těchto činností je odlišné od právnických osob veřejnoprávního charakteru. Hlavní odlišností je, že jim nejsou svěřeny úkoly zřizovatele či zakladatele a ten nemá povinnost tyto činnosti financovat, případně jinak materiálně zabezpečit. Je samozřejmé, že zákonodárce ukládá i zakladatelům takovýchto právnických osob spoustu povinností, je to však prostřednictvím jiných právních předpisů, v jiném rozsahu. [19]

V české právní úpravě rozlišujeme příspěvkové organizace dvojího druhu. Jde o příspěvkové organizace zřizované územním samosprávným celkem na základě zákona č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákona č. 129/2000 Sb. 2 o krajích, ve znění pozdějších předpisů a zákonem č. 128/2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů a o příspěvkové organizace zřizované státem, upravené zákonem č. 218/2000 Sb.,

o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. [4]

2.1 Příspěvkové organizace zřizované územními samosprávnými celky

Řídí se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů. Příspěvková organizace je zřízena a tedy vzniká (a zaniká) rozhodnutím zřizovatele - územního samosprávného celku, tzn. obce či kraje. Účelem a důvodem ke zřízení příspěvkové organizace mohou být pouze takové činnosti a záležitosti, které svým charakterem spadají do samostatné působnosti zřizovatele. Zřizovatel svěřuje příspěvkové organizaci do správy svůj majetek (včetně majetku získaného vlastní činností organizace) a vymezuje i rozsah svých vlastnických práv. Tato práva jsou zřizovatelem přenášena na řízenou organizaci z důvodu zajištění řádného hospodaření se svěřeným majetkem k účelům vymezeným zřizovací listinou. [6]

2.2 Příspěvkové organizace zřizované organizační složkou státu

Příspěvkové organizace zřízené organizační složkou státu vykonávají hlavní činnost definovanou zvláštním zákonem nebo zřizovací listinou. Nic nebrání rozhodnutí, aby byla hlavní činnost prováděna za úplatu. Kromě toho hospodaří s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem. Dále příspěvková organizace hospodaří s prostředky svých fondů, s prostředky získanými jinou činností, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, s peněžními prostředky poskytnutými ze zahraničí a s peněžními prostředky poskytnutými z rozpočtu územních samosprávných celků a státních fondů, včetně prostředků z rozpočtu Evropské unie a z Národního fondu. [13]

2.2.1 Založení příspěvkové organizace

O vzniku příspěvkové organizace vydává její zřizovatel tzv. zřizovací listinu. Dále zřízení organizace podléhá oznámení v Ústředním věstníku ČR a toto oznámení je zřizovatel povinen podat do 15 dnů ode dne, kdy ke skutečnému vzniku organizace došlo.

Kromě uvedení zřizovatele obsahuje zřizovací listina následující:

- název a sídlo příspěvkové organizace,

- vymezení hlavních činností organizace,
- zabezpečení majetku organizace,
- statutární orgány vzniklé organizace,
- dobu, pokud je organizace zřízena na dobu určitou.

Po založení vydá příspěvková organizace svůj statut, který podléhá schválení zřizovatelem a dále vydává:

- organizační řád,
- pravidla hospodaření,
- odpisový řád,
- pravidla pro oběh účetních dokladů,
- další vnitřní předpisy (např. mzdový předpis, pracovní řád atd.).

Pro příspěvkové organizace platí finanční vztahy určené zřizovatelem v rámci jeho rozpočtu, tzn., že jsou napojeny na jeho rozpočet buď příspěvkem, nebo odvodem. Zřizovatelem těchto organizací je republikový ústřední orgán státní správy nebo orgán územní samosprávy. Působnost jednotlivých příspěvkových organizací je přímo závislá na tom jaké úkoly má organizace plnit. Rozlišujeme dva základní druhy – působnost celorepubliková, nebo působnost v rámci příslušného regionu. [4]

2.2.2 Činnost příspěvkové organizace

Činnost těchto organizací nelze provozovat na principu samofinancování, neboť své služby poskytují většinou bezplatně, v některých případech za ceny nižší než jsou skutečné ceny poskytovaných služeb. Příspěvkové organizace totiž působí v oblasti vědy a výzkumu, zdravotnictví, školství, kultury, sociální péče, obrany a bezpečnosti apod.

Příspěvkové organizace mohou provozovat i tzv. hospodářskou (doplňkovou nebo jinou) činnost mimo svoji hlavní činnost, za předpokladu, že k výdajům na tuto činnost nepoužijí prostředky zřizovatele a výsledky z hospodářské činnosti použijí pro svoji hlavní činnost. Hospodářskou činnost může PO provozovat jen v souladu s dalšími zákonnými předpisy (živnostenský zákon, zákon o daních z příjmu) a na základě schválení zřizovatele. Pro výkon hospodářské činnosti je třeba mít koncesi udělenou příslušným orgánem a je nutné

přesně rozlišit, které úkoly organizace zajišťuje v rámci hlavní činnosti a co je předmětem činnosti hospodářské. V účetnictví je hospodářská činnost sledována odděleně od běžného hospodaření příspěvkové organizace. Způsob účtování je shodný s účtováním v hlavní činnosti. [4]

2.2.3 Zrušení příspěvkové organizace

Ke zrušení (a rovněž rozdělení, sloučení nebo splynutí) příspěvkové organizace dochází dnem určeným zřizovatelem v rozhodnutí, kterým též určí, v jakém rozsahu přechází její majetek, práva a závazky na nové anebo přejímající organizace. Rozhodne-li zřizovatel o zrušení organizace, přechází uplynutím dne uvedeného v jeho rozhodnutí o zrušení její majetek, práva a závazky na zřizovatele. Ke sloučení nebo splynutí příspěvkové organizace může dojít pouze u příspěvkových organizací téhož zřizovatele. Samotné počáteční úkony, které povedou ke zrušení příspěvkové organizace, jsou zahájeny pravidla již několik měsíců před datem, ke kterému organizace zanikne. Délka této doby je rozličná a může být závislá např. podle:

- lhůt uvedených v zákoníku práce,
- doby potřebné k inventarizaci majetku a závazků,
- dokončení účetnictví,
- nutnosti oznámit ukončení organizace na všechna patřičná místa, apod.

Zřizovatel dále rozhodne o umístění a užití svého majetku, který rušená organizace spravovala a převezme ke dni ukončení existence příspěvkové organizace její práva a závazky. [6]

3 HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE ZŘÍZENÉ ÚSTŘEDNÍM ORGÁNEM STÁTNÍ SPRÁVY

Hospodaření těchto PO se řídí rozpočtem nákladů a výnosů, který je po zahrnutí příspěvku ze státního rozpočtu vyrovnaný. Rozpočet se sestavuje na hlavní činnost. Kdyby rozpočet vykazoval přebytek výnosů nad náklady, stanoví zřizovatel odvod z provozu. Kdyby se rozpočet sestavil s převahou nákladů i po zahrnutí příspěvku ze státního rozpočtu a rozpočet by se vyrovnal použitím rezervního fondu, potom je třeba toto použití fondu na „výdaje nezajištěné v rozpočtu zřizovatele“ zahrnout již do rozpočtu. Jestliže by skutečnost na konci roku byla příznivější, tj. předpokládaná ztráta by byla nižší, potom se nepoužitý rezervní fond vrátí zpět. A naopak kdyby se skutečnost v průběhu roku vyvíjela nepříznivě vzhledem k vyrovnanému rozpočtu, potom musí PO učinit opatření, aby se zajistilo vyrovnaní zhoršeného výsledku. Při významné změně podmínek, za nichž byl stanoven příspěvek ze státního rozpočtu, může zřizovatel buď tento krátit, nebo stanoví dodatečně odvod z provozu. Naopak v opačném případě může příspěvek zvýšit. Jestliže nastane v rozpočtu zřizovatele problém finančního krytí, je možné PO poskytnout přechodnou návratnou finanční výpomoc. Tuto pak vyrovná z výsledku hospodaření v následujících letech. Pokud by se tak nestalo, zruší zřizovatel příspěvkovou organizaci do konce následujícího roku po roce, kdy měl být zhoršený výsledek uhrazen. Činnost PO převezme organizační složka státu.[14], [17]

PO hospodaří se státním majetkem. Rozlišuje se však příjem z hospodaření s nemovitým majetkem a příjmy z hospodaření s movitými věcmi. Příjmy z pronájmu nemovitostí, případně příjmy z prodeje nemovitého majetku České republiky se vždy odvádějí do státního rozpočtu. Neplatí, že je může jako dosud PO použít na financování oprav a udržování tohoto majetku. Povinnost odvodu se nevztahuje na nemovitý majetek, který PO získala darem nebo dědictvím. I kdyby tento majetek prodala, příjem, z prodeje jí zůstane k dispozici a bude zdrojem fondu reprodukce majetku. Příjmy z prodeje dlouhodobého movitého majetku se stávají zdrojem fondu reprodukce majetku.[4], [11], [17]

PO tvoří peněžní fondy:

- a) *Rezervní fond*, jehož tvorba a použití se v zásadě neliší od úpravy podle vyhlášky č. 205/91 Sb. Na rozdíl od stávající úpravy nepřipadá v úvahu použití fondu na nákup cenných papírů. Ty nemůže PO podle nových pravidel nakupovat. Nově je

možno použít rezervní fond k doplnění fondu reprodukce majetku, avšak pouze se souhlasem zřizovatele. Zdrojem fondu jsou přijaté peněžní dary, a to i ze zahraničí. Účelovost darů se respektuje. [4]

- b) *Fond reprodukce majetku* je upraven obdobně jako FRIM. Nově je zdrojem fondu výnos z prodeje dlouhodobého movitého majetku hmotného i nehmotného. Použití fondu jako doplňkového zdroje pro financování oprav a udržování hmotného a nehmotného dlouhodobého i krátkodobého majetku se rozšiřuje i na pořízení krátkodobého hmotného a nehmotného majetku. Tady dochází k určitým nesrovnalostem ve vymezení majetku podle dosud platného zákona o účetnictví a postupů účtování. Dlouhodobým majetkem se rozumí majetek, jehož použitelnost je delší než jeden rok. Není však uvedena finanční hranice odlišující drobný dlouhodobý majetek od zásob, které jsou jednoznačně krátkodobým majetkem. [7]
- c) *Fond odměn*, který je tvořen přidělem ze zlepšeného výsledku hospodaření, přitom jsou stanoveny limity pro výši přidělu do fondu odměn, jak tomu bylo dosud a jak je tomu u fondu odměn PO v rámci územně samosprávných celků. Z fondu se hradí případné překročení prostředků na platy. [4]
- d) *Fond kulturních a sociálních potřeb* – souladu s vyhláškou č. 310/95 Sb. v platném znění. Zpravidla bývá využit pro úhrady různých potřeb zaměstnanců (např. pro stravování v zaměstnání, rekreační a sportovní aktivity). [4]

PO je financována prostřednictvím limitů k čerpacím účtům státního rozpočtu, které vede ČNB. Příspěvek na činnost si převádí PO na svůj účet do výše limitu. Pokud se limit týká reprodukce majetku, čerpá PO limit přímou úhradou potřeb akce z limitu individuální nebo systémové dotace a hradí tedy faktury z čerpacího účtu, který je výdajovým účtem státního rozpočtu.

Jiná činnost, kterou bude PO vykonávat, musí být před jejím započítáním doplněna do zřizovací listiny. Uvede se především předmět této činnosti a její rozsah. Kdyby se k 30.září zjistila z této činnosti ztráta, musí statutární orgán zajistit, aby se ztráta vyrovnala do konce roku. Pokud se tak nestane, musí se činnost ukončit, aby v dalším roce nepokračovala.

Jestliže PO hospodáří s nemovitostí v majetku státu, kterou užívá organizační složka státu, potom nebude příspěvkové organizaci poskytována náhrada. Organizační složce státu a jí zřízené PO se při plnění předmětu její činnosti neposkytují peněžité plnění. To se nevztahuje na konference a další odborné akce, které pořádá PO nebo organizační složka. Tyto konference musí být schváleny zřizovatelem, zahrnuty ve schváleném rozpočtu a vyrovnány příspěvky účastníků.

PO může pojistit pouze majetek České republiky. Jiné pojištění může uzavřít jen v případě, že tak stanoví zvláštní zákon.[4], [6], [8]

4 ROZPOČET PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Príspevkové organizace (PO) státu se řídí svým rozpočtem, který po zahrnutí příspěvku ze státního rozpočtu nebo stanovení odvodu do státního rozpočtu, musí být sestaven jako vyrovnaný. Rozpočet PO může zahrnovat pouze náklady a výnosy, jež souvisí s poskytovanými službami, které jsou předmětem její hlavní činnosti. [1]

Tvorba rozpočtu PO není právně vymezena, jako takový se sestavuje v peněžních tocích a bere v úvahu příjmy a výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby (použití) peněžních fondů.

Mezi příjmy lze zařadit:

- příjmy z poskytovaných služeb (hlavní činnosti),
- příjmy za prodané zboží,
- příjmy z nájmu,
- úroky,
- přijaté peněžité dary,
- příspěvek na činnost od zřizovatele,
- dotace ze státního rozpočtu či ze státních fondů.

Do výdajů se nejčastěji zahrnují:

- výdaje na vlastní činnost,
- mzdové výdaje,
- výdaje na opravy,
- výdaje na inovace a rozvoj,
- výdaje na energie.

Rozpočtové limity

Zákon o rozpočtových pravidlech upravuje postup, kdy zřizovatel poskytuje finanční prostředky formou otevíraného limitu (objemového či časového – tzv. čtvrtletní pravidlo), a to na čerpání příspěvku na provoz PO, pokud vlastní příjmy PO nestačí na financování

potřeb, v opačném případě zřizovatel stanoví PO odvod finančních prostředků z rozpočtu PO do státního rozpočtu. Výši příspěvku na provoz a jeho čerpání zároveň může zřizovatel vázat na předem stanovené ukazatele, zpravidla na jednotku výkonu, je-li možno ji stanovit. Dále jsou to stanovené limity na čerpání konkrétních tzv. individuálních a systémových účelově poskytovaných dotací na financování konkrétních potřeb – programů a akcí. Dalšími druhy finančních vztahů PO ke kapitole státního rozpočtu svého zřizovatele je čerpání návratných finančních výpomocí a odvod z odpisů, je-li zřizovatelem stanoven.

[1]

5 FINANCOVÁNÍ PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE

Príspevková organizace hospodaří s peněžními prostředky získanými vlastní činností a s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu svého zřizovatele. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických a právnických osob, včetně peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí. Zřizovatel poskytuje své příspěvkové organizaci příspěvek na provoz. Pokud organizace vytvoří zisk ze své doplňkové činnosti, může jej využít jen ve prospěch své hlavní činnosti. Zřizovatel má však právo podřízené organizaci povolit i jiné využití tohoto zdroje. Při dodržení určitých podmínek může zřizovatel nařídít i odvod do svého rozpočtu. [12]

5.1 Vymezení majetku a základní pojmy

Pro účely účetnictví a v souladu s OZ a OBZ a praxí obvyklou v zemích EU se **majetek** definuje jako věci a práva, která jsou ocenitelná penězi, jsou výsledkem minulých transakcí a současně očekáváme, že v budoucnu přinesou ekonomický prospěch.

OZ pak vymezuje majetek jako věci a práva, věci mohou být nemovité a movité. Nemovitými věcmi se myslí pozemky a stavby. [6]

Práva, o kterých se v účetnictví jedná, jsou především:

- pohledávky – právo přijmout úhradu, dostat zapláceno, přijmout ve stanovené lhůtě peněžní prostředky,
- právo podílet se na rozhodování tj. majetková účast na vytvořeném výsledku hospodaření – zisku, přijetí dividend apod.,
- právo využívat software, licenci, know-how apod. – nehmotný majetek.

Závazek – je naopak povinnost účetní jednotky zaplatit ve stanoveném čase jiným za plnění, které vzniklo na základě smlouvy nebo jiného právního úkonu. Pohyb majetku a závazků se v účetnictví projevuje prostřednictvím nákladů a výnosů, resp. příjmů a výdajů. Tyto pohyby a účty nazýváme přechodnými stavy účtů aktiv a pasiv.

Příjmy – jsou přírůstky peněžních prostředků jako veškeré nenávratně inkasované prostředky, opětované i neopětované, z domácí ekonomiky i ze zahraničí, včetně přijatých darů a dotací a přijaté splátky půjček, poskytnutých za účelem rozpočtové politiky. Příjmy nelze zaměňovat s výnosy.

Výnosy – rozumíme jím výkon účetní jednotky oceněný penězi. Výkonem jsou provedené služby nebo vyrobené výrobky. Výnosy se pak dříve nebo později stanou příjmem. Výnosy jsou evidované výkony příspěvkové organizace.

Výdaje – jedná se o úbytek peněžních prostředků. Jsou to veškeré nenávratné platby na běžné i kapitálové účely. Vždy úzce souvisejí s náklady, avšak oba pojmy nelze zaměňovat.

Náklady – představují peněžní vyjádření majetku, který se spotřeboval na činnost účetní jednotky. Obecně platí, že všechny náklady jsou dříve nebo později výdajem, avšak ne všechny výdaje jsou nákladem, protože se mohou vrátit zpět jako příjmy (např. vrácené zálohy).

Výsledek hospodaření – tvoří se z nákladů a výnosů. Platí zde důležité pravidlo a nepřipustnosti kompenzace mezi náklady a výnosy a příjmy a výdaji. Výjimky z pravidla stanoví příslušné účetní předpisy.[2], [6], [7]

5.2 Zdaňování příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace mohou být plátcí a poplatníky všech daní, nezřídka je však u nich uplatňován omezený daňový režim. Ve vazbě na veřejně prospěšnou činnost jsou využívána nejružnější zvýhodnění, tzn. úlevy, osvobození nebo výjimky ze zdanění. [12]

5.2.1 Daň z příjmů

Daň z příjmů právnických osob je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., v platném znění. Pro účely zdanění daní z příjmů je důležitým aspektem rozlišení činnosti organizace na hlavní (poslání organizace) a vedlejší (hospodářskou). Vymezení hlavní činnosti příspěvkových organizací vychází ze statutů, stanov, zřizovacích či zakladatelských listin. [12]

5.2.2 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů jsou obecně příjmy (výnosy) z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Poplatníci, kteří nejsou založeni či zřízeni za účelem podnikání, je předmět daně vymezen úzeji, dani podléhají v zásadě pouze příjmy z činností, ve kterých

dosahují zisku, včetně příjmů z reklamy a z nájemného (kromě pronájmu státního majetku). [12]

5.2.3 Příjmy, které jsou předmětem daně

Podle § 18 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb. jsou u příspěvkových organizací předmětem daně tyto příjmy:

- příjmy z reklam,
- příjmy z členských příspěvků,
- příjmy z nájemného. [6]

5.2.4 Příjmy, které nejsou předmětem daně

Tyto příjmy a jejich (ne)danění upravuje § 18 odst. 4 zákona o dani z příjmů.

Jedná se o:

- příjmy dosažené v hlavní činnosti, kdy náklady na tyto příjmy jsou vyšší než tyto příjmy,
- příjmy z úroků a vkladů na běžném účtu,
- příjmy z dotací a příspěvků z veřejných rozpočtů,
- příjmy osvobozené od daně.

Příjmů osvobozených od daně může být u právnických osob celá řada, nicméně většina se týká poměrně úzce specializovaných poplatníků a jen málokteré se týkají příspěvkových organizací.

Jsou to např.:

- příjmy z úroků z přeplatků,
- úrokové příjmy plynoucí z prostředků veřejné sbírky,
- příjmy z členských příspěvků, kde je to dle stanov, statutu, zřizovacích či zakladatelských listin,
- příjmy, které plynou registrovaným církvím a náboženským společnostem z kostelních sbírek, z církevních úkonů a z příspěvků členů. [6], [8]

II. PRAKTICKÁ ČÁST

6 METROLOGICKÝ SYSTÉM ČESKÉ REPUBLIKY

Metrologie je obor zabývající se mírami pro stanovení velikosti různých technických a fyzikálních veličin a jejich měřením. Míry jsou obvykle realizovány etalonem (standardem). Na úrovni států jsou metrologií zmocněny národní metrologické instituty a na mezinárodní je to Mezinárodní úřad pro míry a váhy (BIPM). Mezinárodní standardizaci zajišťuje Mezinárodní organizace pro zákonnou metrologii (OIML) a akreditaci organizace Mezinárodní spolupráce pro akreditaci zkušebních a kalibračních laboratoří (ILAC).

V ČR je nejvyšší institucí působící v oblasti metrologie Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR (MPO). Pod něj spadají v oblasti metrologie další tři instituce, kterými jsou Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ), Český metrologický institut (ČMI), a Český institut pro akreditaci (ČIA). Dalšími subjekty na nižším stupni jsou Autorizovaná metrologická střediska (AMS) a Střediska kalibrační služby (SKS). Ještě pod nimi jsou jednotliví výrobci, opravci a organizace provádějící montáž měřidel a na konci jsou samozřejmě uživatelé měřidel. [22]

6.1 Důležité subjekty se vztahem k metrologii v České republice

6.1.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) je ústředním orgánem státní správy, který má ve své kompetenci také oblast technické normalizace, metrologie a státního zkušebnictví. Zabezpečuje úkoly stanovené v zákoně č. 20/1993 Sb., o zabezpečení výkonu státní správy v oblasti technické normalizace, metrologie a státního zkušebnictví, ve znění pozdějších předpisů. [18]

V oblasti metrologie Ministerstvo průmyslu a obchodu mimo jiné:

- řídí státní politiku v oblasti metrologie a navrhuje odpovídající legislativní akty,
- vypracovává návrhy koncepce rozvoje národního metrologického systému České republiky,
- řídí Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví a Český metrologický institut,

- rozhoduje o opravných prostředcích proti rozhodnutí Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví.

6.1.2 Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ)

ÚNMZ byl zřízen zákonem České národní rady č. 20/1993 Sb., o zabezpečení výkonu státní správy v oblasti technické normalizace, metrologie a státního zkušebnictví jako orgán státní správy pro předmětné činnosti. ÚNMZ je organizační složkou státu v resortu MPO. Hlavním posláním ÚNMZ je zabezpečovat především úkoly vyplývající ze zákonů České republiky, upravujících technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví a úkoly v oblasti technických předpisů a norem uplatňovaných v rámci členství ČR v Evropské unii. [15]

Úřad zabezpečuje úkoly stanovené v:

- zákonu č. 20/1993 Sb., o zabezpečení výkonu státní správy v oblasti technické normalizace, metrologie a státního zkušebnictví, ve znění pozdějších předpisů,
- zákonu č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o technických požadavcích na výrobky),
- zákonu č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů. [15]

Z pověření MPO zajišťuje ÚNMZ i další úkoly, např.:

- zajišťuje funkci Informačního střediska Světové obchodní organizace (WTO),
- zastupuje Českou republiku v příslušných mezinárodních orgánech a organizacích a zabezpečuje úkoly z toho vyplývající (například OIML, WELMEC, Metrická konvence),
- připravuje návrhy na sjednání, změny a vypovězení mezinárodních veřejnoprávních smluv a koordinuje, popřípadě zabezpečuje plnění úkolů z těchto smluv vyplývajících,
- zpracovává podklady k rozhodnutí MPO o pověření (popřípadě o zrušení pověření) právnické osoby zabezpečováním tvorby a vydáváním českých technických norem a ke zveřejnění tohoto pověření ve Sbírce zákonů ČR,

- zpracovává návrhy právních předpisů z oblasti technické normalizace, metrologie a státního zkušebnictví,
- je kontaktním místem pro směrnici 98/34/ES, které zajišťuje plnění povinností v plývajících z této směrnice.

Od 1. 1. 2009 odpovídá ÚNMZ též za zabezpečování tvorby, vydávání a řádnou distribuci českých technických norem v souladu se zákonem o technických požadavcích na výrobky. ÚNMZ odpovídá za zabezpečování metrologie v rozsahu stanoveném zákonem č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů a prováděcími předpisy k tomuto zákonu. Vykonává působnost stanovenou zákonem o technických požadavcích na výrobky a jeho prováděcími předpisy vztahujícími se k měřidlům (např. nařízení vlády č. 464/2005 Sb.).[18], [20]

V oblasti metrologie ÚNMZ:

- stanoví program státní metrologie a zabezpečuje jeho realizaci,
- zastupuje Českou republiku v mezinárodních metrologických orgánech a organizacích, zajišťuje úkoly vyplývající z tohoto členství a koordinuje účast orgánů a organizací na plnění těchto úkolů i úkolů vyplývajících z mezinárodních smluv,
- autorizuje subjekty k výkonům v oblasti státní metrologické kontroly měřidel a úředního měření, pověřuje oprávněné subjekty k uchovávání státních etalonů, a kontroluje plnění stanovených povinností u všech těchto subjektů; při zjištění nedostatků v plnění stanovených povinností může autorizaci odebrat,
- uděluje souhlas s navázáním hlavních etalonů na etalony zahraničních subjektů s potřebnou metrologickou úrovní,
- **provádí kontrolu činnosti Českého metrologického institutu,**
- kontroluje dodržování povinností stanovených tímto zákonem; při výkonu kontroly postupuje podle zvláštního právního předpisu,
- poskytuje metrologické expertizy, vydává osvědčení o odborné způsobilosti metrologických zaměstnanců a stanoví podmínky za účelem zajištění jednotného postupu subjektů pověřených uchováváním státních etalonů, autorizovaných metrologických středisek a subjektů pověřených výkonem úředního měření,

- zveřejňuje ve Věstníku Úřadu pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví zejména subjekty pověřené k uchovávání státních etalonů, autorizovaná metrologická střediska, subjekty autorizované pro úřední měření, státní etalony, seznamy certifikovaných referenčních materiálů a schválené typy měřidel,
- plní úkoly podle zvláštních předpisů. [18], [20]

6.1.3 Český metrologický institut

Český metrologický institut (ČMI) je národním metrologickým institutem České republiky. Byl zřízen ke dni 1. 1. 1993 a je státní příspěvkovou organizací v podřízenosti MPO. Plní funkce, náležející do působnosti státní správy v oblasti metrologie, svěřené mu zákonem č. 505/1999 Sb. v platném znění – je základním výkonným orgánem českého národního metrologického systému. [20]

6.2 Ostatní subjekty v metrologii České republiky

- Český institut pro akreditaci,
- autorizovaná metrologická střediska,
- subjekty autorizované k výkonu úředního měření,
- registrované subjekty oprávněné vykonávat montáž a opravy stanovených měřidel,
- výrobci měřidel,
- uživatelé měřidel.

7 PŘEDSTAVENÍ ČESKÉHO METROLOGICKÉHO INSTITUTU

Český metrologický institut byl zřízen ke dni 1.1.1993 Zřizovací listinou bývalého Ministerstva hospodářství České republiky. Na základě § 1. bodu 5. zák. č. 272/1996 Sb. přešla působnost, vyplývající ze zákonů a dalších právních předpisů v oblasti technické normalizace, metrologie a státního zkušebnictví na Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) ČR.

ČMI je od 1.11.1996 subjektem přímo řízeným MPO – státní příspěvkovou organizací zřízenou zřizovací listinou MH ČR čj. 521 385/92-44 ze dne 21.12.1992 ve znění upravené zřizovací listiny vydané Rozhodnutím ministra MPO č. 16/2009, čj. 1313/09/02700/1000 ze dne 10. března 2009.

ČMI je právním subjektem – příspěvkovou organizací podle zákona č.219/2000 Sb. o majetku ČR, je oprávněn jednat svým jménem a nést z těchto vztahů vyplývající odpovědnost. Předmět činnosti ČMI je stanoven zřizovací listinou a obecně platnými právními předpisy, upravujícími výkon státní správy v oblasti metrologie (Zákon o metrologii č. 505/90 Sb. v platném znění - dále jen “Zákon“, vyhlášky MPO č. 262/2000 Sb. v platném znění, č. 345/2002 Sb. a č. 264/2000 Sb. v platném znění). [24]

V současnosti má Český metrologický institut cca 350 zaměstnanců.

7.1 Poslání Českého metrologického institutu

ČMI je národním metrologickým institutem České republiky, který svou činností vytváří základní předpoklady pro zabezpečení jednotnosti a správnosti měřidel a měření ve všech oborech vědecké, technické a hospodářské činnosti. Zajišťuje především shodu realizace jednotek fyzikálních a technických veličin v České republice s mezinárodně uznávanými etalony a přenos hodnot měřicích jednotek do praxe. [24]

Hlavní činností ČMI je jednak plnění funkcí náležejících do působnosti státní správy, které mu byly svěřeny zákonem č. 505/1990 Sb. o metrologii, ve znění pozdějších předpisů, jednak plnění funkcí národního metrologického institutu v oblasti vědy, výzkumu a aplikace poznatků metrologie do praktického užití, zabezpečování funkcí výkonného metrologického orgánu legální a průmyslové metrologie a funkcí certifikačních orgánů a notifikované osoby v oblasti metrologie pro podnikatelské i nepodnikatelské subjekty a

občany České republiky, a zastupování České republiky v rámci mezinárodní spolupráce v metrologii.

7.2 Právní subjektivita ČMI

Český metrologický institut (Czech Metrology Institute – anglický překlad pro jednotnost používání ve vztahu ke všem mezinárodním metrologickým institucím, kde je angličtina jednacím jazykem) byl zřízen k 1. 1. 1993 zřizovací listinou vydanou Ministerstvem hospodářství České republiky pod č.j. 521385/92-44 ze dne 21. 12. 1992 jako státní příspěvková organizace. [24]

V souvislosti s opatřeními, jež vyplývají ze zákonných úprav kompetencí ústředních orgánů státní správy ČR, zejména zákona č. 272/1996 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ČNR č. 2/1996 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČR, přešla tematika metrologie do působnosti ministerstva průmyslu a obchodu. Nové úplné znění zřizovací listiny ČMI vydal ministr průmyslu a obchodu pod č. j. 41516/97/6000/1000 MIPOX 0048DOP ze dne 18. 12. 1997 a nově pak vydal zřizovací listinu ČMI v roce 2009. [24]

Tímto individuálním konstitutivním správním aktem byla potvrzena nepřerušená návaznost, resp. další existence ČMI v přímé podřízenosti Ministerstva průmyslu a obchodu ČR (MPO).

Název subjektu – právnické osoby: Český metrologický institut

Sídlo: Okružní 31, 638 00 Brno

Identifikační číslo (IČ): 00177016

Daňové identifikační číslo: CZ00177016

V běžném hospodářském styku lze název ČMI používat v této zkratce: "ČMI".

ČMI je příspěvkovou organizací přímo řízenou jejím zřizovatelem; do obchodního nebo jiného zákonem určeného rejstříku se nezapisuje. Funkce zřizovatele v rozsahu působnosti, vyplývající ze zákonů a dalších právních předpisů, přešla dnem 1. 11. 1996 na základě zákona č. 272/1996 Sb. na MPO. [24]

ČMI je právnickou osobou, způsobilou nabývat práv a povinností v plném rozsahu a jedná vždy vlastním jménem. Za ČMI je oprávněn před soudy a orgány veřejné správy jednat jeho statutární orgán nebo zaměstnanec, který byl statutárním orgánem pověřen.

ČMI je plátcem DPH.

7.3 Vnitřní organizační jednotky

(dále také jen „VOJ“)

a) Rozmístění VOJ

Součástí ČMI jsou útvary (VOJ) bez právní subjektivity. VOJ jsou následující organizační útvary ČMI:

- Certifikační orgán pro měřidla (COM),
- Inspekční orgán ČMI (IO),
- Oblastní inspektoráty (OI) Praha, České Budějovice, Plzeň, Liberec, Most, Pardubice, Brno, Jihlava, Kroměříž, Opava, Olomouc,
- Laboratoře primární metrologie Praha (LPM Praha),
- Laboratoře pro telekomunikační zařízení Praha (TESTCOM Praha).

Změna struktury organizace je v kompetenci generálního ředitele (GŘ).

GŘ může svým rozhodnutím zřizovat pobočky těchto útvarů v dalších místech, zejména v návaznosti na zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, podle potřeb a územního rozložení výrobců, opravců nebo uživatelů měřidel.

b) Vznik VOJ

VOJ může vzniknout, jestliže má 6 a více zaměstnanců a sídlí-li v samostatně stojící budově, která je majetkem ČR ve správě ČMI.

Splňuje-li pracoviště (pobočka) tyto podmínky, může být nová VOJ ustavena nejdříve k 1. 1. následujícího kalendářního roku. Tomuto aktu předchází projednání u GŘ za účasti ředitele stávající VOJ, ve které je pracoviště dosud organizačně začleněno, pokud takové uspořádání nastalo, a vedoucího pracoviště a projednání v Radě institutu. Vznik nové VOJ je v souvislosti s příslušným rozhodnutím GŘ současně zanesen do organizačního schématu ČMI.

7.4 Předmět hlavní činnosti ČMI

Předmětem hlavní činnosti ČMI je provádění a zabezpečování výkonů a činností v oblasti metrologie, které jsou stanoveny následovně:

- z titulu státní vědecké instituce provádění metrologického výzkumu a uchování státních etalonů včetně přenosu hodnot měřicích jednotek na měřidla nižších přesností a provádění výzkumu a vývoje v oblasti elektronické komunikace,
- certifikace referenčních materiálů,
- státní metrologická kontrola měřidel,
- vydávání osvědčení, certifikátů a dalších dokumentů o provedených metrologických činnostech nebo o zamítnutí jejich vystavení, s oprávněním na těchto úředních listinách používat razítka se státním symbolem,
- provádění činností posuzování shody a zkoušení výrobků v rozsahu udělených autorizací či akreditace, a to zejména v oblasti měření a elektronických komunikací, posuzování technické způsobilosti měřicích zařízení a technických zařízení pro využití v elektronických komunikacích,
- registrace subjektů, které opravují stanovená měřidla, případně provádějí jejich montáž,
- provádění státního metrologického dozoru u autorizovaných metrologických středisek, u subjektů autorizovaných pro výkon úředního měření, u subjektů, které opravují stanovená měřidla, popřípadě provádějí jejich montáž a u uživatelů měřidel,
- provádění metrologických kontrol hotově baleného zboží a lahví, používaných jako odměrné obaly pro hotově balené zboží,
- účast na mezinárodní spolupráci v oblasti vědecké, fundamentální a legální metrologie v součinnosti s Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ) a na mezinárodní spolupráci v oblasti elektronické komunikace,

- v souvislosti s účastí na řešení úkolů v oblasti mezinárodní spolupráce, vyplývající z členství České republiky v mezinárodních orgánech, se odborní zaměstnanci ČMI podílejí na realizaci mezinárodních projektů ve sjednaném nebo stanoveném rozsahu,
- povolování předběžné výroby před schválením typu měřidla,
- povolování krátkodobého používání stanoveného měřidla v době mezi ukončením jeho opravy a ověřením s omezením této doby,
- zpracování a vydávání metrologických předpisů stanovujících technické požadavky na měřidla a metody přenosu hodnot měřících jednotek ze státních etalonů na etalony nižších řádů a pracovní měřidla,
- zpracovávání věcných podkladů návrhů vyhlášek k zajišťování jednotnosti a správnosti měřidel a měření, vyhlášek stanovujících měřidla podléhající schválení typu a povinnému ověřování,
- vydávání opatření obecné povahy ke stanovení metrologických a technických požadavků na stanovená měřidla a metod jejich zkoušení při schvalování typu a ověřování,
- spolupráce s vysokými školami a dalšími odbornými institucemi při zabezpečování vědecké činnosti, výzkumu a vývoje v oblasti státní metrologie, související zejména s realizací nových primárních etalonů, etalonových zařízení a měřidel důležitých pro metrologické zabezpečení v České republice a při zabezpečování výzkumu a vývoje v oblasti elektronických komunikací,
- zabezpečování systému vědeckotechnických informací v odborné oblasti,
- certifikace, odborná školení a instruktáže pracovníků v metrologii včetně příslušných zkoušek,
- prověřování úrovně metrologického a technického vybavení subjektů a kvalifikace jejich zaměstnanců,
- kalibrace etalonů a pracovních měřidel,

- zabezpečování průmyslové metrologie fyzikálních a technických veličin; uchovávání, porovnávání a zdokonalování sekundárních etalonů a rozvíjení metod etalonáže,
- zabezpečování servisu měřicí techniky, popř. její výroba a montáž,
- zajišťování výroby referenčních materiálů a etalonů,
- zajišťování nákupu a prodeje měřicí techniky, zařízení a materiálů pro svoje činnosti; jako hlavní výkonný orgán plnící úkoly státní metrologie zejména realizuje dovoz a vývoz měřidel, měřicí techniky, zařízení vč. know-how, náhradních dílů a materiálů pro metrologické účely, vč. vědeckého výzkumu a vývoje,
- zajišťování oprav a servisu měřicí techniky, popř. její výroba a montáž podle potřeby a technických možností,
- vyrábění etalonových zdrojů záření, referenčních materiálů a zajišťování atestace a distribuce sekundárních etalonových zářičů a roztoků s radionuklidy pro potřeby kalibrace; k těmto účelům zabezpečuje dovozy a vývozy radioaktivních materiálů,
- organizování výroby etalonových zdrojů záření včetně atestace,
- nakládání se zdroji ionizujícího záření ve smyslu Rozhodnutí Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. j. SÚJB/OZ/20617/2008 ze dne 12. 9. 2008 a ve smyslu Rozhodnutí Státního úřadu pro jadernou bezpečnost č. j. SÚJB/OEHO/27256/2008 ze dne 28. 11. 2008,
- nakládání s jadernými materiály ve smyslu Rozhodnutí Státního Úřadu pro Jadernou Bezpečnost č. j. 2920/3.3/2000 ze dne 22. 3. 2000 změněného rozhodnutím SÚJB č. j. 25636/20052 ze dne 12. 12. 2005,
- vykonávání znalecké činnosti v oboru metrologie s rozsahem znaleckého oprávnění uvedeného v zápise druhého oddílu seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost, do něhož byl zařazen podle rozhodnutí ministra spravedlnosti zn. M-154 / 2002 z 1. února 2002,
- v souladu s příslušnými obecně platnými právními předpisy pronajímání nemovitostí a movitých věcí, které dočasně pro svoji činnost nepotřebuje,

- poskytování dalších vyžádaných odborných služeb v oblasti metrologie a elektronických komunikací, např. vydávání odborných posudků,
- zajišťování dalších činností vyplývajících z jeho právní subjektivity podle obecných předpisů a plnění úkolů, které mu stanoví v rámci své působnosti zřizovatel,
- oznamování orgánům Evropských společenství nebo příslušným orgánům států, se kterými jsou uzavřeny mezinárodní smlouvy, informace o vydání, změnách, zrušení nebo omezení certifikátů, týkajících se schvalování typů měřidel a to v rozsahu vyplývajícím s předmětných smluv. [24]

7.5 Organizační uspořádání ČMI

Schéma organizačního uspořádání ČMI je znázorněno v Příloze č. 1.

V čele ČMI je **generální ředitel**.

Úseky ČMI řídí **odborní ředitelé ČMI**, v čele dislokovaných útvarů (OI, LPM, TESTCOM) **jsou ředitelé**, v čele virtuální VOJ Certifikačního orgánu pro měřidla (COM) jmenovaný **vedoucí zaměstnanec** a ostatní VOJ, Certifikační orgán pro certifikaci výrobků (TESTCOM - COV), Certifikační orgán pro certifikaci pracovníků (COP) řídí stanovení **vedoucí zaměstnanci**.

ČMI se dále člení na VOJ, které jsou přímo řízeny generálním ředitelem.

Základní organizační uspořádání ČMI je následující:

- ředitelství, které tvoří:
 - a) úsek generálního ředitele (ÚGR)
 - b) úsek fundamentální metrologie (ÚFM)
 - c) úsek legální metrologie (ÚLM)
 - d) úsek ekonomický (ÚE)
- vnitřní organizační jednotky (VOJ)
- speciální a externí pracoviště v rámci VOJ.

7.5.1 Úsek generálního ředitele

Do úseku generálního ředitele (ÚGR) jsou začleněny tyto útvary a funkční místa: Sekretariát GR, Referát ZPC, Manažer jakosti ČMI (MJ ČMI), Referát právní, Referát interního auditu, COV (ČMI TESTCOM) a COP. Tyto útvary zabezpečují následující agendy: právní, metodiky kontroly, ochrany utajovaných informací, interního auditu, hospodářsko – mobilizační přípravy, bezpečnosti práce, požární ochrany, zahraničních styků, stížností a petic, civilní obrany, certifikace výrobků a systémů managementu výrobců a certifikace pracovníků. [24]

7.5.2 Úsek fundamentální metrologie

Úsek fundamentální metrologie (ÚFM) zabezpečuje následující agendy: koordinace uchovávání a rozvoje státních etalonů, koordinace činnosti kontaktních osob EURAMET, řízení projektů a programů výzkumu a vývoje (technického rozvoje), vedení agendy Vědecké rady ČMI, plánování, koordinace a kontrola úkolů technického rozvoje, koordinace činnosti referenčních laboratoří pro metrologii v chemii a přidružených laboratoří ČMI, rozvoj informačního systému metrologie, marketing a koordinace vybraných metrologických výkonů, správa a rozvoj informačního systému ČMI a vyčleněná část mezinárodní spolupráce. [24]

7.5.3 Úsek legální metrologie

V úseku legální metrologie (ÚLM) jsou zabezpečovány tyto agendy: metodické zajištění metrologických výkonů v oblasti legální metrologie, posuzování způsobilosti subjektů k autorizaci podle zákona o metrologii, výkon a organizační a metodické zajištění státního metrologického dozoru, organizační a metodické řízení certifikačního systému pro měřidla a výkonu posuzování shody měřidel s požadavky legislativních a technických specifikací, mezilaboratorní porovnávání zkoušek, organizační a metodické zajištění schvalování typů měřidel, metodické řízení metrologických kontrol hotově baleného zboží, činnost sekretariátu OIML v ČR, informační činnost v oblasti metrologie, koordinace metrologických výkonů, normalizace a zpracování normativních předpisů pro metrologii, školení zaměstnanců v oblasti legální metrologie, kontrolní činnost v oblasti metrologie, metodické řízení registrace subjektů. [24]

7.5.4 Úsek ekonomický

Úsek ekonomický (ÚE) řeší následující záležitosti: správní a organizační, plánování, financování, kalkulace a ceny, fakturace, daně, účetnictví, ekonomika práce a mezd, personalistika, nákup investic a materiálně technické zásobování, autoprovoz, kontrola stavu a evidence majetku, hospodářská správa, zajištění a evidence majetku na ředitelství, likvidace majetku ČMI, investice, součinnost při vymáhání pohledávek, pokladna. [24]

7.5.5 Dislokované Vnitřní organizační jednotky

Zde jsou řešeny tyto agendy: výkon státní správy v oblasti metrologie v rozsahu stanoveném zákonem o metrologii, zejména uchovávání státních a dalších etalonů, kalibrace sekundárních etalonů a ověřování stanovených měřidel, schvalování typů měřidel, inspekční činnosti, činnosti autorizované osoby ve smyslu zákona o technických požadavcích na výrobky, kalibrace pracovních měřidel, metrologické kontroly hotově baleného zboží a lahví, řízení přípravy referenčních materiálů a jejich certifikace, expertní a školicí činnost v rámci stanovené odborné a územní působnosti, registrace subjektů, státní metrologický dozor, experimentální výroba měřidel a výroba speciálních měřidel v oblasti ionizujícího záření, stanovená správní činnost a technicko-hospodářské zabezpečení vlastní činnosti včetně fyzického zajištění majetku a jeho evidence, specifikované kalibrační činnosti, posuzování shody a s tím související další odborné činnosti v oblasti elektronických komunikací. Dislokované útvary se mohou členit na oddělení. [24]

7.5.6 Speciální a externí pracoviště

Zde jsou řešeny tyto agendy: výkon státní správy v oblasti metrologie ve smyslu zákona o metrologii, zejména uchovávání státních a dalších etalonů, kalibrace sekundárních etalonů a ověřování stanovených měřidel, schvalování typů měřidel, činnosti autorizované osoby ve smyslu zákona o technických požadavcích na výrobky, kalibrace pracovních měřidel, expertní a školicí činnost v rámci stanovené odborné a územní působnosti, registrace subjektů, státní metrologický dozor, dozor nad jakostí a úrovní činnosti autorizovaných subjektů, stanovená správní činnost a technicko-hospodářské zabezpečení vlastní činnosti včetně fyzického zajištění majetku a jeho evidence. [24]

Speciálním pracovištěm ČMI je TESTCOM Praha. Jeho oddělení laboratoří zabezpečuje zkoušky výrobků v oblasti EMC a EMI, dále zkoušky efektivního využití rádiového spektra

u výrobních skupin rádiová zařízení, radioreléové a družicové systémy a zařízení a zkoušky elektrické bezpečnosti. To se týká výrobních skupin: telekomunikační koncová zařízení, rádiová zařízení, radioreléové a družicové systémy a zařízení, zařízení zvukové a obrazové techniky, domácí spotřebiče, kancelářská a výpočetní technika, laboratorní a měřicí přístroje, bezpečnostní a ochranné transformátory a rozvaděče. V rámci pracoviště ČMI TESTCOM – *oddělení správy kmitočtového inženýrství* zajišťuje komplexní podporu orgánů státní správy i podnikatelských subjektů v oblasti racionálního využití kmitočtového spektra. [24]

7.6 Statutární orgány ČMI

Statutárními orgány ČMI jsou:

- generální ředitel,
- odborný ředitel pro fundamentální metrologii,
- odborný ředitel pro legální metrologii,
- odborný ředitel pro ekonomiku.

Generálního ředitele jmenuje a odvolává z funkce ministr; **odborné ředitele** jmenuje do funkcí a odvolává z funkcí generální ředitel.

Každý ze statutárních orgánů je oprávněn jednat jménem ČMI samostatně ve všech věcech.

8 PŘEDSTAVENÍ VOJ ČMI OI KROMĚŘÍŽ

Český metrologický institut oblastní inspektorát Kroměříž má v současné době 9 pracovníků. Tímto počtem zaměstnanců, vybavením pracoviště a rozsahem nabízených služeb se řadí mezi menší organizační jednotky institutu. Pro srovnání největší pracoviště ČMI jsou oblastní inspektoráty v Praze a Brně s počtem 93 respektive 86 pracovníků.

Historie pracoviště sahá do roku 1974 a je spojena zejména s velmi silnou vahařskou základnou v Kroměříži, pod kterou patřila vahařská pracoviště v Prostějově a Uherském Hradišti. Bylo tedy nutné zajišťovat metrologickou návaznost měřidel v regionu a tato byla zabezpečena detašovaným pracovištěm SMÚ Brno (Státní metrologický ústav – předchůdce ČMI) prostřednictvím jednoho pracovníka. V roce 1978 bylo pracoviště přestěhováno do pronajatých prostor v ulici Bílanská v Kroměříži. Zde působilo stále ještě jako detašované pracoviště OI Brno až do roku 1991, kdy následovalo další stěhování do prostor na ulici Generála Svobody. V té době zde působili již tři zaměstnanci a vznikla pobočka ČMI OI Brno. V roce 1995 byla postavena nová budova ČMI v Kroměříži na adrese Kotojedy 73 a postupně se pracoviště personálně i materiálně rozšiřovalo.

Obr. 1 Budova ČMI OI Kroměříž

Další velká změna nastala v roce 2004, kdy se pobočka se sedmi pracovníky stala oblastním inspektorátem. S tím se pojí zásadní změny v řízení pracoviště - je jmenován ředitel oblastního inspektorátu, který má zcela nové pravomoci a povinnosti pro rozhodování o rozvoji svěřeného pracoviště. Pod správu OI rovněž přechází velká část zpracovávání agendy v ekonomické oblasti.

8.1 Personální uspořádání VOJ

V čele oblastního inspektorátu je jeho ředitel, kterého jmenuje generální ředitel Českého metrologického institutu. Dalšími zaměstnanci jsou administrativní pracovníci, která zpracovává běžnou agendu sekretariátu ředitele, vedoucí Oddělení síly, vedoucí Oddělení měř a vah a jimi řízení zaměstnanci. Všichni pracovníci jsou dlouhodobými zaměstnanci a jsou zaměstnáni na plný úvazek. Fluktuace zaměstnanců je zcela nežádoucí, byť jí bylo pracoviště v minulosti zasaženo. Minimálně požadované vzdělání je absolvování střední odborné školy s maturitou a zaměstnanci jsou pravidelně školeni a odborně vzděláváni po celou dobu pracovního poměru v ČMI.

Inspektorát je tvořen prostřednictvím tří oddělení:

6201 – Ředitel VOJ, sekretariát VOJ,

6251 – Oddělení měř a vah,

6252 – Oddělení síly.

8.2 Majetek

Majetek je v organizaci pořizován prostřednictvím prověřených dodavatelů. Nákupy do 40 tis. Kč včetně DPH jsou v pravomoci ředitele VOJ, pořizování majetku nad 40 tis. Kč včetně DPH je realizováno prostřednictvím správního oddělení, které je součástí ekonomického úseku generálního ředitelství ČMI.

Podle ocenění a doby použitelnosti se majetek dělí na:

- a) dlouhodobý hmotný majetek (DHM) - pozemky, stavby, samostatné movité věci a soubory movitých věcí, drobný dlouhodobý hmotný majetek (DDHM).

- b) Dlouhodobý nehmotný majetek (DNM) – drobný dlouhodobý nehmotný majetek (DDNM), DDHM s oceněním nižším než 3000 Kč a současně vyšším než 500 Kč, drobný hmotný majetek s oceněním 500 Kč a nižším.

Příjem, evidence, vedení a vyřazování majetku se provádí dle interní řízené dokumentace, která je v souladu s platnou legislativou. Odpisy majetku jsou prováděny dle odpisového plánu. [24]

8.3 Hospodaření VOJ

Existují organizace, které se potýkají s problémem, jak se vyhnout ztrátovému hospodaření. V podnikatelské sféře nemůže žádný subjekt dlouhodobě ztrátově fungovat, aniž by mu hrozil bankrot. Mnohé příspěvkové organizace však se ztrátou hospodaří i několik let. Jsou závislé na příspěvcích zřizovatele, který sám rozhoduje, zda a v jaké výši příspěvek poskytne.

V ČMI OI Kroměříž tento problém zcela odpadá, protože na provoz má zajištěny dostatečné výnosy ze své hlavní činnosti, kterou je poskytování metrologických služeb.

8.3.1 Struktura výnosů

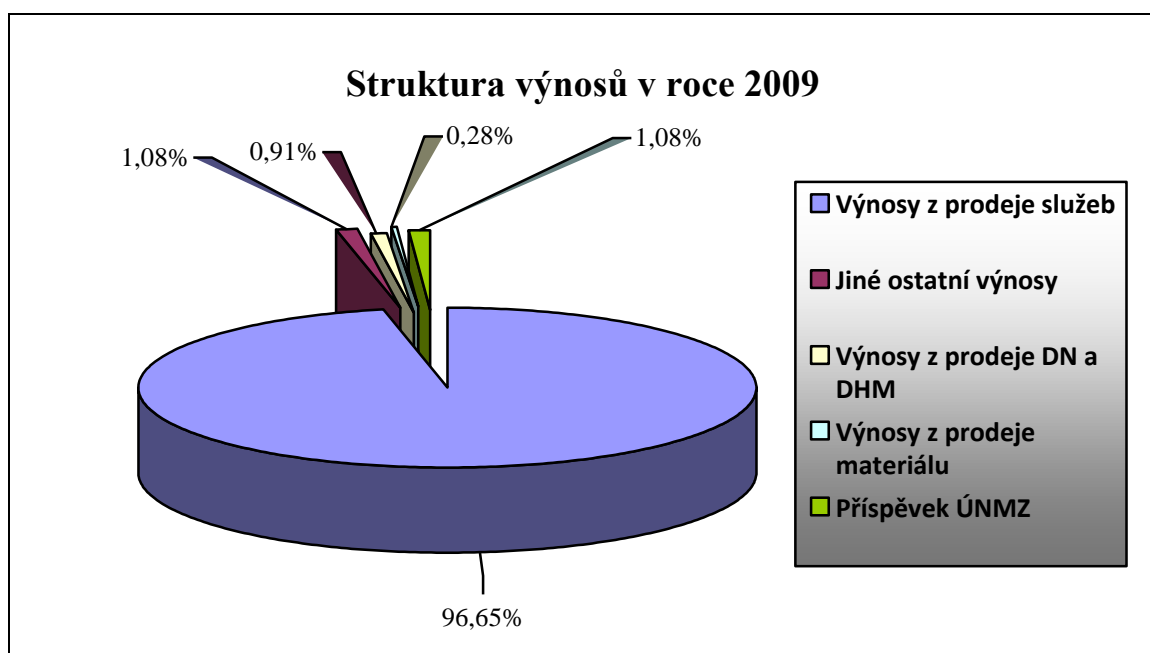
Pro mnohé příspěvkové organizace je nejvýznamnějším výnosem příspěvek na činnost od zřizovatele. Tyto příspěvky a dotace pak organizace využívá pro hrazení nákladů a neodkladných výdajů. Dotace ze státního rozpočtu jsou poskytovány účelově a jsou vázány na konkrétní investiční akci.

V ČMI OI Kroměříž příspěvky a dotace tvoří v podstatě zanedbatelnou část příjmů. Naprostá většina všech výnosů jsou tržby za služby z hlavní činnosti, tzn. tržby za metrologické výkony při ověřování a kalibraci měřidel. V organizaci vznikají i tzv. vnitropodnikové výnosy respektive náklady jako důsledek spolupráce jednotlivých středisek v rámci celého institutu. Pro lepší náhled toho, zda financování vybraného subjektu funguje, uvádím srovnání ekonomických ukazatelů z roku 2009 a z roku 2014.

V následujících tabulkách č. 1 - 4 je zobrazeno druhové členění výnosů (vnitrovýnosů) v roce 2009 a 2014 a v grafech č. 1 - 4 je znázorněn podíl jednotlivých druhů výnosů na celkových výnosech. [24]

Tab. č. 1 – Druhové členění výnosů za rok 2009

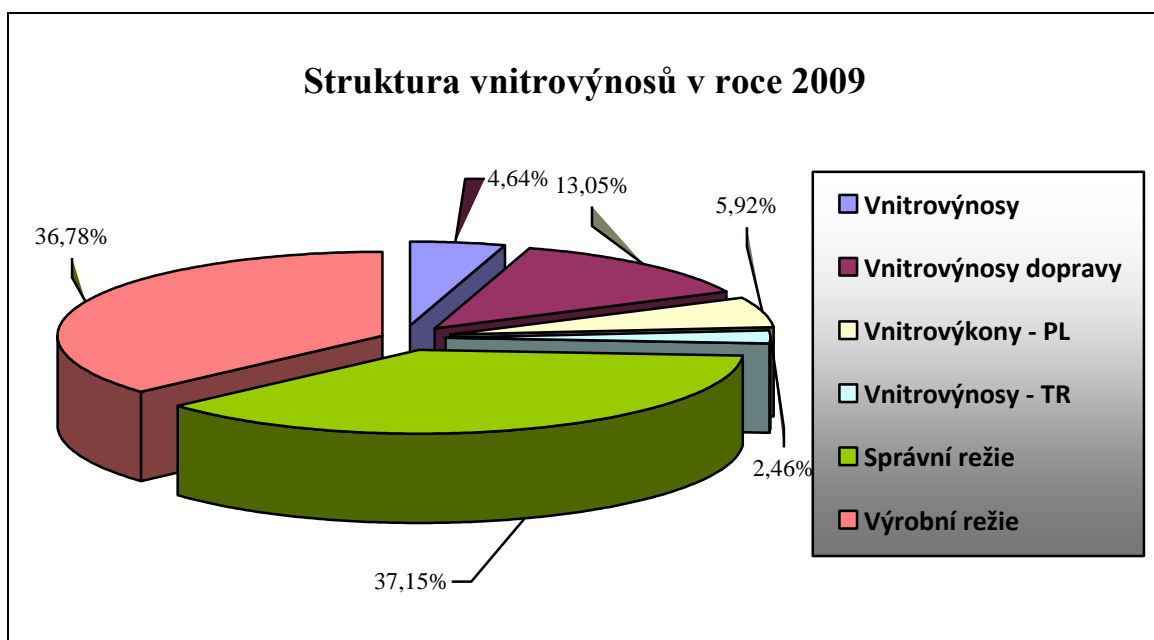
Druh výnosu	Hlavní činnost (v Kč)
Výnosy z prodeje služeb	7 135 026,94
Jiné ostatní výnosy	79 394,00
Výnosy z prodeje DN a DHM	67 000,00
Výnosy z prodeje materiálu	20 738,75
Příspěvek ÚNMZ	80 000,00
Celkem	7 382 159,69

Graf. č. 1 – Struktura výnosů v roce 2009

Tab. č. 2 – Druhové členění vnitrovýnosů za rok 2009

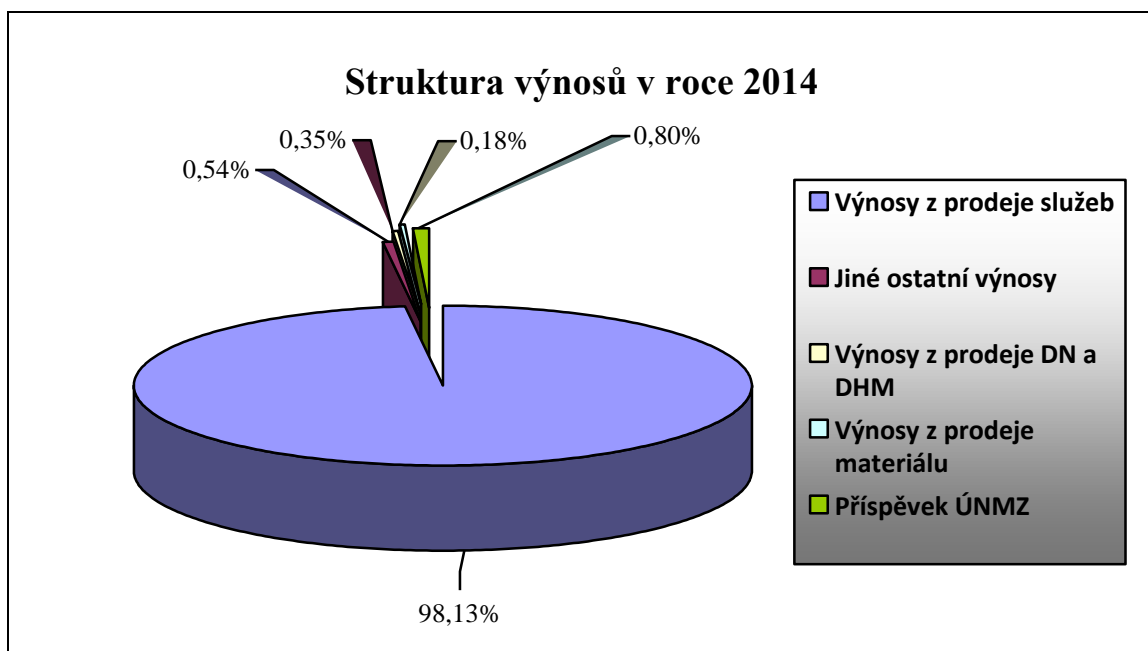
Vnitropodnikové výnosy	Kč
Vnitroorganizační výnosy	213 553,71
Vnitroorganizační výnosy dopravy	600 822,00
Vnitroorganizační výkony – PL	272 792,30
Vnitroorganizační výnosy - TR	113 340,00
Zúčtování správní režie	1 710 949,73
Zúčtování výrobní režie	1 693 571,73
Celkem	4 605 029,17

Graf. č. 2 – Struktura vnitrovýnosů v roce 2009

Tab. č. 3 – Druhové členění výnosů za rok 2014

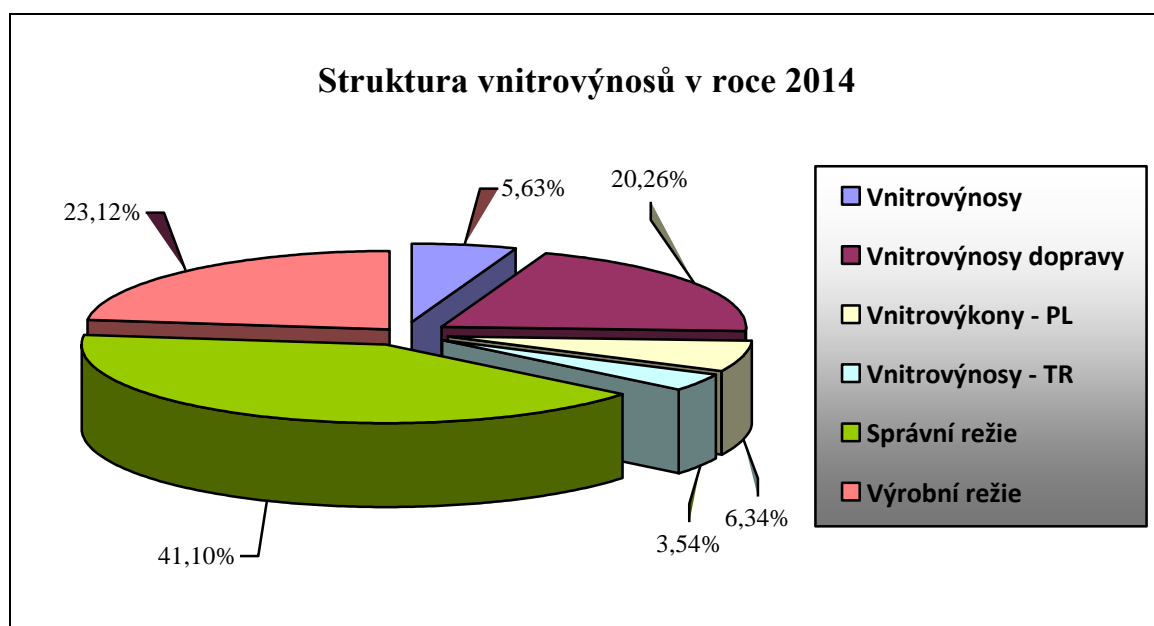
Druh výnosu	Hlavní činnost (v Kč)
Výnosy z prodeje služeb	9 762 639,03
Jiné ostatní výnosy	53 418,00
Výnosy z prodeje DN a DHM	34 874,08
Výnosy z prodeje materiálu	17 791,46
Příspěvek ÚNMZ	80 000,00
Celkem	9 948 722,57

Graf. č. 3 – Struktura výnosů v roce 2014

Tab. č. 4 – Druhové členění vnitrovýnosů za rok 2014

Vnitropodnikové výnosy	Kč
Vnitroorganizační výnosy	264 932,97
Vnitroorganizační výnosy dopravy	952 572,80
Vnitroorganizační výkony – PL	298 368,00
Vnitroorganizační výnosy - TR	166 682,00
Zúčtování správní režie	1 932 897,11
Zúčtování výrobní režie	1 087 027,98
Celkem	4 702 480,86

Graf. č. 4 – Struktura vnitrovýnosů v roce 2014

Výnosům v roce 2009 i 2014 dominují výnosy z prodeje služeb (metrologických služeb). Jiné ostatní výnosy zde představují plnění pojišťovny za škodnou událost, která v daném roce organizaci vznikla. Výnosy z prodeje DN a DHM odpovídají prodeji použitých služebních vozidel v konkrétním roce. Český metrologický institut zajišťuje výrobu a distribuci razidel a kolků pro ostatní metrologické subjekty a tomu odpovídají výnosy z prodeje materiálu. Příspěvek ÚNMZ je jediný příspěvek, který pracoviště obdrží od svého zřizovatele.

Do vnitroorganizačních výnosů se promítají např. metrologické výkony, které VOJ provede pro jiná střediska v rámci ČMI, případně tyto výnosy ovlivňuje činnost v rámci rozvoje VOJ, tzv. technický rozvoj (např. vývoj, výroba a proces schvalování nového etalonu).

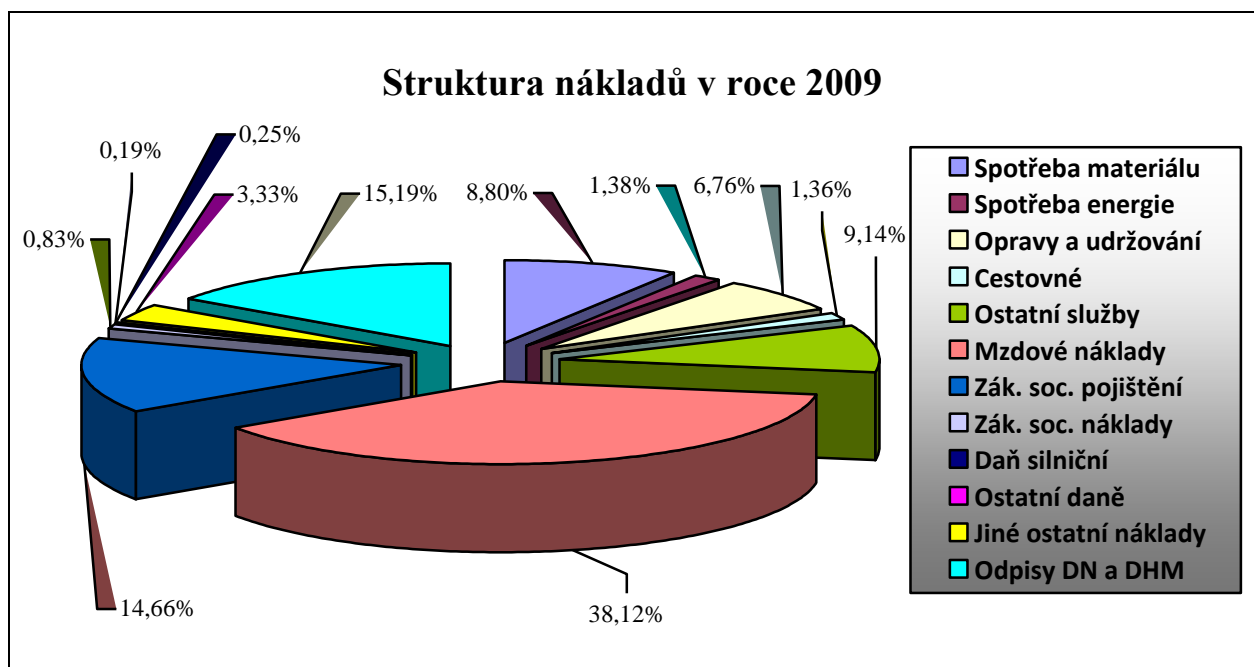
Dle uvedených ukazatelů je patrné, že VOJ ČMI OI Kroměříž je plně soběstačná a nezávislá na příspěvcích a dotacích. V roce 2009 činily příspěvky na provoz 1,08 %, o pět let později v roce 2014 pouze 0,80 % celkových výnosů. Tyto příspěvky jsou vždy v každém uvedeném roce ve výši 80 tis. Kč a jsou VOJ poskytnuty nadřízeným orgánem ÚNMZ pro kontrolní činnost uživatelů měřidel, tzv. státní metrologický dozor (SMD).

8.3.2 Struktura nákladů

Druhové členění nákladů v letech 2009 a 2014 je uvedeno v tabulce č. 5 – 8. Pro lepší přehled je vždy pod tabulkou graf znázorňující podíl uvedených druhů nákladů na celkových nákladech.[24]

Tab. č. 5 – Druhové členění nákladů za rok 2009

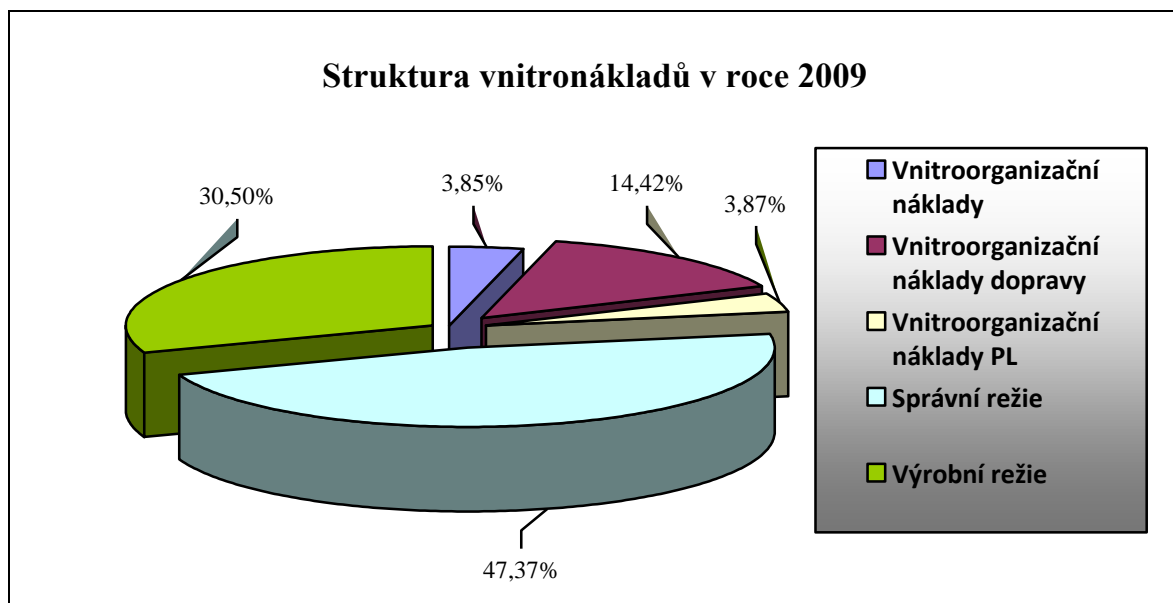
Druh nákladu	Hlavní činnost (v Kč)
Spotřeba materiálu	538 237,61
Spotřeba energie	84 541,02
Opravy a udržování	413 553,71
Cestovné	83 278,62
Ostatní služby	559 243,25
Mzdové náklady	2 331 631,00
Zákonné sociální pojištění	896 781,25
Zákonné sociální náklady	50 593,00
Daň silniční	11 372,00
Ostatní daně a poplatky	15 008,10
Jiné ostatní náklady	203 476,04
Odpisy DN a DHM	929 127,00
Celkem	6 116 842,60

Graf. č. 5 – Struktura nákladů v roce 2009

Tab. č. 6 – Druhovému členění vnitronákladů za rok 2009

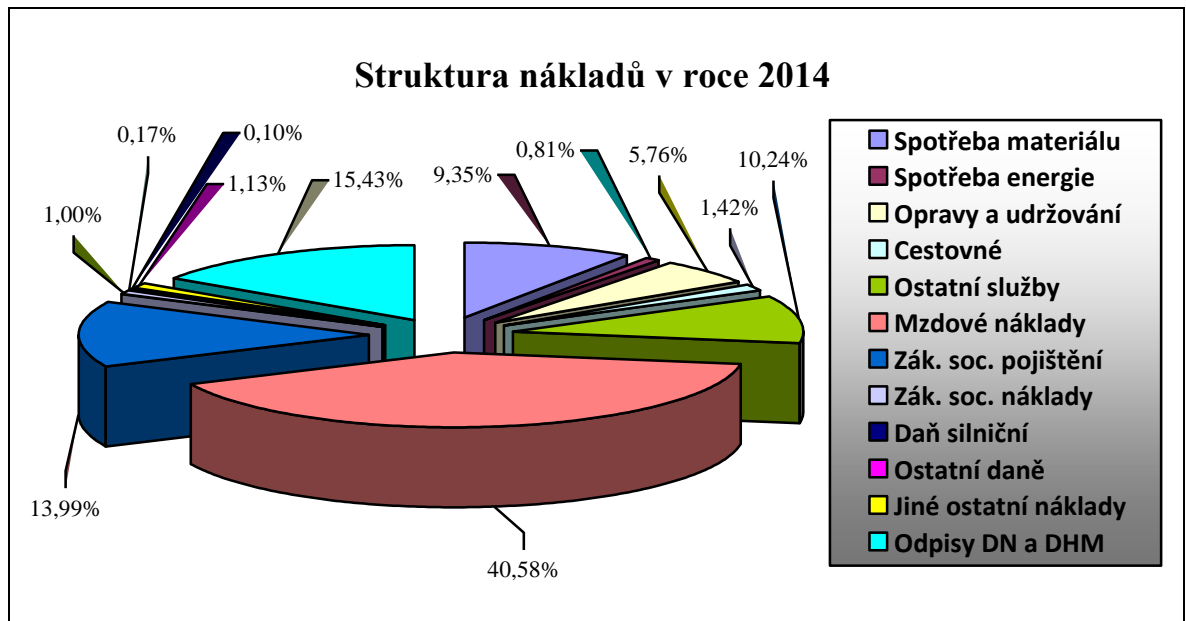
Vnitropodnikové náklady	Kč
Vnitroorganizační náklady	213 553,71
Vnitroorganizační náklady dopravy	800 822,00
Vnitroorganizační náklady - PL	214 673,00
Zúčtování správní režie	2 630 282,79
Zúčtování výrobní režie	1 693 571,73
Celkem	5 552 903,23

Graf. č. 6 – Struktura vnitropodnikových nákladů v roce 2009

Tab. č. 7 – Druhovému členění nákladů v roce 2014

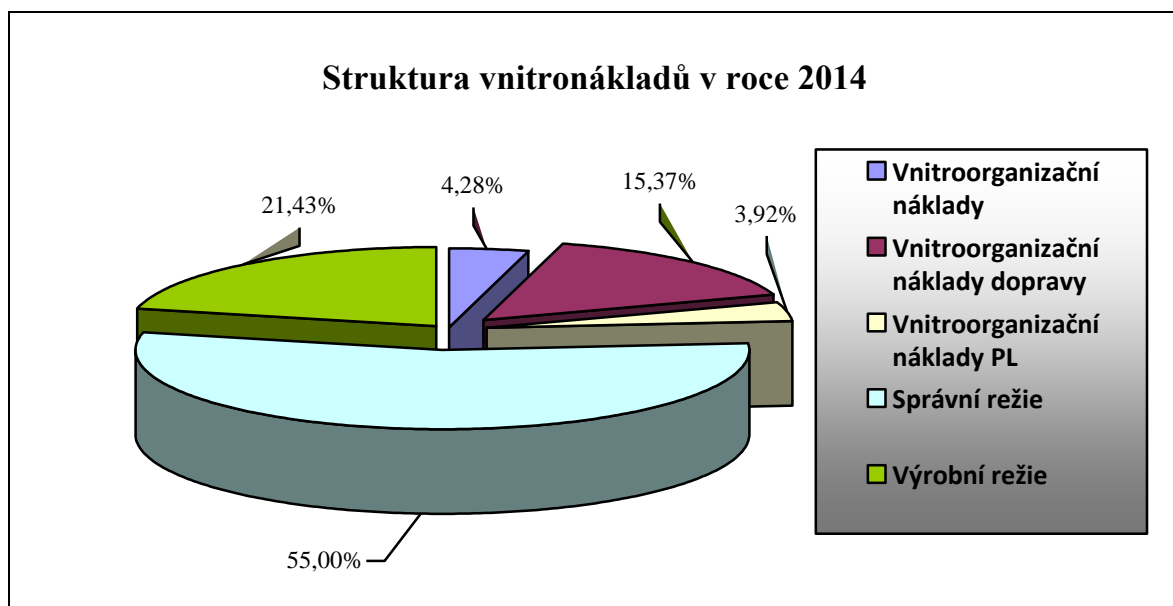
Druh nákladu	Hlavní činnost (v Kč)
Spotřeba materiálu	755 199,98
Spotřeba energie	65 751,04
Opravy a udržování	464 932,97
Cestovné	115 010,51
Ostatní služby	826 426,62
Mzdové náklady	3 276 068,00
Zákonné sociální pojištění	1 129 678,62
Zákonné sociální náklady	81 080,57
Daň silniční	14 082,00
Ostatní daně a poplatky	7 820,00
Jiné ostatní náklady	91 243,63
Odpisy DN a DHM	1 246 090,80
Celkem	8 073 384,74

Graf. č. 7 – Struktura nákladů v roce 2014

Tab. č. 8 – Druhové členění vnitronákladů v roce 2014

Vnitropodnikové náklady	Kč
Vnitroorganizační náklady	264 932,97
Vnitroorganizační náklady dopravy	952 230,80
Vnitroorganizační náklady - PL	243 023,00
Zúčtování správní režie	3 407 489,11
Zúčtování výrobní režie	132 7345,98
Celkem	6 195 021,86

Graf. č. 8 – Struktura vnitropodnikových nákladů v roce 2014

Největší položkou celkových nákladů jsou mzdové náklady 38,12 % v roce 2009 respektive 40,58 % v roce 2014. Zvýšení je způsobeno zejména změnou počtu pracovníků oblastního inspektorátu. Do nákladů jsou dále zahrnuty všechny výdaje, které pracoviště má. Jsou to např. spotřeba pohonných hmot, kancelářských potřeb, energie, odpisy budov, strojů a zařízení, opravy, pojištění, cestovné, telefony, poštovné, odvoz odpadů atd.

Vnitropodnikové náklady zohledňují činnosti ostatních středisek institutu pro VOJ Kroměříž. Patří sem např. úkony generálního ředitelství, ekonomického oddělení, právního oddělení, oddělení marketingu, správního oddělení a dalších, které každá VOJ ke své činnosti potřebuje.

8.3.3 Celkový výsledek hospodaření

Celkový výsledek hospodaření je součtem hospodářského výsledku a vnitropodnikového výsledku. Struktura výsledku hospodaření v roce 2009 a 2014 je znázorněna v následujících tabulkách č. 9 a č. 10.

Tab. č. 9 – Struktura výsledku hospodaření v roce 2009

2009	Kč
Výnosy	7 135 026,94
Náklady	6 116 842,60
Vnitroorganizační výnosy	4 605 029,17
Vnitroorganizační náklady	5 552 903,23
Hospodářský výsledek	317 443,03

Celkový výsledek hospodaření za rok 2009 je 317 443,03 Kč. Důvodem jsou především vysoké výnosy z vlastní činnosti - poskytování metrologických služeb (ověřování a kalibrace měřidel) uživatelům měřidel.

Tab. č. 10 – Struktura výsledku hospodaření v roce 2014

2014	Kč
Výnosy	9 948 722,57
Náklady	8 073 384,74
Vnitroorganizační výnosy	4 702 480,86
Vnitroorganizační náklady	6 195 021,86
Hospodářský výsledek	382 796,83

Celkový výsledek hospodaření za rok 2014 je 382 796,83 Kč. Důvodem jsou opět vysoké výnosy z vlastní činnosti - poskytování metrologických služeb uživatelům měřidel.

8.3.4 Shrnutí

Zvýšení hospodářského výsledku v roce 2014 oproti roku 2009 je způsobeno tím, že výnosy rostly rychleji než náklady. Vypovídá to o dostatečně silné základně zákazníků, kterým ČMI OI Kroměříž metrologické služby poskytuje. Naopak inflace (a nejen ta) měla dopad na růst nákladů. Vnitropodnikové náklady jsou pak závislé na objemu kooperace jednotlivých středisek v rámci institutu a na jejich hodinových sazbách.

Z předchozích údajů lze konstatovat, že vlastní organizační jednotka ČMI OI Kroměříž je z pohledu financování soběstačná, tzn. nezávislá na příspěvcích zřizovatele. Podobně jsou nastaveny i ostatní výkonová střediska v rámci ČMI a tím je dán předpoklad pro bezproblémové fungování celé organizace.

8.4 Rizika spojená se změnou financování

Protože je systém financování institutu funkční, není třeba zásadně měnit nastavenou (ne)závislost na státním rozpočtu respektive na rozpočtu zřizovatele. Není ani třeba jej destabilizovat kroky, které by vedly k omezení činností nebo působnosti organizace (např. dílčí či celková privatizace).

V této kapitole uvádím několik základních rizik souvisejících se změnou financování a navrhuji opatření jakým způsobem jim předcházet.

Riziko přílišné závislosti na příspěvcích a dotacích - pokud by tyto příspěvky z nějakého důvodu zřizovatel neposkytl, bylo by nutné např. redukovat oblast působení institutu, pozastavit rozvoj pracovišť či snižovat počty odborníků z řad zaměstnanců.

Opatření – preferovat status quo, nevznášet nesmyslné požadavky na rozpočet zřizovatele za účelem okamžitých přínosů a zisků.

Riziko privatizace – pokud by institut „předal“ více či méně svých činností do tržní sféry, hrozí rozdělení trhu na výdělečný a nevýdělečný. Subjekty vycházející z tržního prostředí potřebují generovat zisk a nebudou tedy mít zájem působit v oborech, kde je malý počet měřidel (= nízký výnos). Vzniká hrozba absence komplexnosti poskytovaných služeb v metrologii.

Opatření – dobré vztahy se zřizovatelem, informovanost nadřízených orgánů o nutnosti komplexnosti služeb, posilovat legislativní ukotvení činností ČMI.

Riziko podfinancování veřejně prospěšných činností ČMI – za tyto činnosti lze považovat vývoj, údržbu a rozvoj státních etalonů, výzkum v metrologii či metrologický dozor.

Metrologický systém ČR nemůže bez státních etalonů být funkční. Jde tedy o strategickou oblast metrologie, kterou musí financovat stát.

Opatření – korektní vztahy se zřizovatelem, průhledné a kontrolovatelné čerpání příspěvků a dotací, u vědy a výzkumu usilovat o finanční prostředky z programů EU.

Riziko změny odměňování klíčových zaměstnanců – hrozí odchod zaměstnanců do veřejných výzkumných institucí nebo do privátní sféry. ČMI si musí tyto zaměstnance udržet, jinak hrozí ztráta špičkové technické kvalifikace a způsobilosti. S tím souvisí následné omezení pracovní pružnosti, rostoucí chybovost, problémy se získáváním nových zakázek.

Opatření – kvalitní mzdové podmínky s patřičným růstem mezd, nabídka soustavného vzdělávání, čerpání řádné dovolené.

9 NÁVRHY OPATŘENÍ

Předchozí kapitola se zabývala vznikem možných rizik při změně financování instituce včetně návrhu preventivních opatření.

V této části práce vymezují problematické oblasti, které v ČMI OI Kroměříž shledávám dvě - využití programů EU a obnova vozového parku respektive využití operativního leasingu.

9.1 Programy EU

Přestože financování ČMI OI Kroměříž je zabezpečeno dostatečně a nezávisle na zřizovateli, je třeba zmínit oblast, kde je značný prostor pro změnu. Za tuto považuji účast na evropských projektech a s tím spojené čerpání finančních prostředků. Evropská unie nepravidelně vypisuje programy pro inovaci a výzkum v oblasti metrologie. Nyní je spuštěn např. program EMRP a program EMPIR. V obou těchto programech dohromady je k využití cca 600 milionů EUR.

Český metrologický institut jako celek je v těchto programech poměrně výrazně angažovaný, nicméně VOJ Kroměříž byla zapojena v minulosti velmi okrajově a v současné době není zapojena vůbec.

Omezením v této oblasti je zčásti jednak technické vybavení, ale zejména jazyková bariéra zaměstnanců.

Řešení můžeme rozdělit na dvě části, přičemž musí obě probíhat současně.

1. Kontinuální sledování vývoje metrologie určených oborů, inovovat stávající etalonové vybavení, udržovat vysokou technickou úroveň zaměstnanců pracoviště.
2. Zajistit motivaci pracovníků pro absolvování jazykových kurzů např. formou finančního příspěvku, umožněním výuky v prostorách institutu, možností výuky v pracovní dobu.

Pokud se podaří tato řešení systémově nastavit, je velmi pravděpodobné, že ČMI OI Kroměříž na prostředky z EU dosáhne a tím rozšíří zdroje svého financování.

9.2 Operativní leasing

Protože značnou část svých činností provádí VOJ Kroměříž externě u zákazníků, je třeba mít k dispozici určitý vozový park, který v současné době obsahuje 6 služebních vozidel. Pokud má firma vozidla ve svém vlastnictví, je nutné řešit několik problémů jako např.:

- platba vstupní ceny vozidla,
- registrace,
- evidence, odpisy, vyřazení,
- pojištění,
- pravidelný servis,
- opravy,
- další administrativní zátěž.

Operativní leasing je také nazýván full-servis leasingem a to proto, že jde o službu, která má zákazníkovi v oblasti firemních vozidel poskytnout maximální servis a zlepšení cash-flow při nákupu vozidla. Základem operativního leasingu je, že klient není nikdy vlastníkem vozidla, vlastníkem je po celou dobu leasingová společnost (např. ŠkoFin, CarSpider, LeaseplanGo) a na konci dohodnutého období s definovaným počtem kilometrů není proveden žádný odkup vozidla. Klient si v rámci pravidelných měsíčních splátek platí služby, které ho zbaví prakticky všech nepříjemných povinností spojených s pořízením a provozem vozidla. [23]

Výhody operativního leasingu

- optimalizace cash-flow, tj. řeší se jen úhrada pravidelných splátek, které nejsou ovlivněné jednorázovými výkyvy za servis, pojištění, dálniční známky apod.,
- neváže vlastní kapitál, tzn. volné finanční prostředky firma může využít na vlastní činnost,
- klient profituje na slevách od prodejců automobilů, pojišťoven, servisů, pneuservisů atd. poskytnutých leasingové společnosti,

- zjednodušení firemní administrativy tím, že veškeré služby jsou klientovy fakturovány najednou,
- zjevná personální úspora, protože firma nepotřebuje vlastní zaměstnance, kteří by se starali o vozový park (veškerou činnost přebírá leasingová společnost). [23]

Formy operativního leasingu

Operativní leasing bez služeb – zahrnuje úrok leasingu, amortizaci, komplexní pojištění a pojištění dle přání klienta, silniční daň, poplatky za rádio, dálniční známku.

Operativní full service leasing – rozšířená forma operativního leasingu, kde jsou pronajímatelem současně zajišťovány doprovodné služby zahrnující technický servis a údržbu vozidla, výměnu pneumatik včetně uskladnění, tankovací kartu, doplňkové pojištění, silniční asistenci, monitoring vozidel apod. [23]

Příklad využití operativního leasingu v ČMI OI Kroměříž

Následující příklad ukazuje výhody operativního leasingu na konkrétním typu vozidla Škoda Octavia 1.6 Ambiente, které je v ČMI běžně využíváno.

V tabulce č. 11 je zobrazeno srovnání ukazatelů při vlastním nákupu vozidla a při využití operativního leasingu. [24], [23]

Tab. č. 11 – Srovnání ukazatelů nákup x leasing

	Vlastní nákup ČMI	Operativní leasing
Pořízení vozidla	430 000,- Kč	0,- Kč
Měsíční účetní náklad	11 041,- Kč	8 627,- Kč
Výnos z prodeje	120 000,- Kč	0,- Kč
Zaplaceno za 4 roky	410 000,- Kč	414 096,- Kč
Ujeté km za 4 roky	48 000 km	48 000 km

Zhodnocení využití operativního leasingu

Standardní doba využití vozidla v ČMI je 6 let, operativní leasing nabízí čtyřleté smluvní lhůty. Z údajů v předchozí tabulce se ukazuje praktická výhodnost operativního leasingu, protože při téměř identických nákladech (410 000,-Kč respektive 414 096,-Kč) nám vyplývají tři zásadní výhody:

1. žádné náklady spojené s pořízením vozidla,
2. obměna vozového parku za 4 roky oproti stávajícím 6 rokům,
3. postupné snižování administrativní náročnosti při sledování autoprovozu.

Výsledkem uvedeného praktického příkladu je, že zavedení operativního leasingu by bylo výhodné nejen pro regionální pracoviště VOJ Kroměříž, ale může být zajímavé pro Český metrologický institut jako celek, jehož vozový park má cca 80 vozidel.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo analyzovat financování Českého metrologického institutu, analyzovat rizika spojená se změnou způsobu jeho financování, vymezit problematické oblasti a navrhnout opatření na zlepšení. Cíl práce byl splněn.

Teoretická část práce v úvodu popisovala obecně veřejnou správu a v dalších kapitolách se věnovala vzniku, fungování, financování a hospodaření příspěvkových organizací v České republice.

Praktická část byla zaměřena na financování konkrétní veřejnoprávní příspěvkové organizace. Bylo analyzováno financování regionálního pracoviště Českého metrologického institutu srovnáním ukazatelů z roku 2009 a 2014. Z analýzy zřetelně vyplynulo, že financování Českého metrologického institutu je systémově velmi dobře nastaveno. Je zabezpečeno dostatečně silné portfolio služeb, které institut nabízí a tím jsou zajištěny finanční prostředky pro bezproblémové fungování nejen regionálního pracoviště v Kroměříži. Práce se dále věnuje vymezení problematických oblastí, mezi které spadá např. čerpání finančních prostředků z programů EU a návrhu opatření na zlepšení.

V závěru bakalářské práce je návrh opatření na zlepšení financování firemního vozového parku prostřednictvím operativního leasingu.

Je v zájmu jednotlivce i celé společnosti, aby v ČR působila veřejnoprávní, nezávislá a odborně způsobilá organizace zajišťující jednotnost a správnost měřidel.

Úkolem Českého metrologického institutu je zabezpečovat metrologii v ČR kvalitně, komplexně, rovnoměrně a dostupně. Jsem přesvědčen, že právě tato kritéria jsou současným stavem financování zcela garantována.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] HALÁSEK, Dušan. *Veřejná ekonomika*. Vyd. 2., přepracované. Opava: Optys, 2007, 207 s. ISBN 978-80-85819-60-1.
- [2] HAMERNÍKOVÁ, Bojka. *Financování ve veřejném a neziskovém nestátním sektoru*. Praha: Eurolex Bohemia, 2000, 213 s. ISBN 80-902-7523-0.
- [3] HENDRYCH, Dušan. *Správní věda: teorie veřejné správy*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2003, 195 s. ISBN 80-863-9586-3.
- [4] JURAJDOVÁ, Hana a Jan ŠELEŠOVSKÝ. *Účetnictví, daně, audit a financování územních samosprávních celků a organizací neziskového sektoru*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 132 s. ISBN 80-210-3583-8.
- [5] MERKL, Adolf. *Obecní právo správní*. Praha: Orbis, 1932. 244 s.
- [6] MOCKOVČIAKOVÁ, Alena, Danuše PROKÚPKOVÁ a Zdeněk MORÁVEK. *Příspěvkové organizace*. Praha, [2012]-2013., sv. Meritum (ASPI). ISBN 978-80-7357-736-0.
- [7] NOVÁKOVÁ, Štěpánka. *Účetnictví příspěvkových organizací od 1.1.2010: (sbírka souvztažností s výkladem)*. Vyd. 1. Praha: INTES, 2010. ISBN 978-809-0456-006.
- [8] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 2004, 375 s. ISBN 80-726-1086-4.
- [9] POMAHAČ, Richard. *Veřejná správa*. 1. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2013, 315 s. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 978-80-7400-447-6.
- [10] REKTOŘÍK, Jaroslav. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2002, 264 s. ISBN 80-861-1960-2.
- [11] REKTOŘÍK, Jaroslav. *Jak řídit kraj, město a obec: rukověť územní samosprávy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2002, 135 s. ISBN 80-210-2955-5.
- [12] REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2001, 177 s. ISBN 80-861-1941-6.
- [13] RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. Olomouc: ANAG, [1999]-., sv. Účetnictví, daně. ISBN 978-80-7263-404-0.

- [14] STEJSKALOVÁ, Irena. *Využití účetnictví v řízení neziskových organizací: se zvláštním zřetelem na tvorbu a využití rozpočtu v řízení*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2006, 137 s. ISBN 80-735-7187-0.

Internetové zdroje:

- [15] *Charakteristika úřadu* [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.unmz.cz/urad/o-uradu>>.
- [16] *Charakteristika úřadu* [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.unmz.cz/urad/o-uradu>>.
- [17] *Management a marketing* [online]. [cit. 2015-03-22]. Dostupný z WWW: <<http://managment-marketing.studentske.eu/2008/07/pspvkov-organizace-mohou-provozovat-i.html>>.
- [18] *Metrologie v kostce* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupný z WWW: <[Https://www.cmi.cz/sites/all/files/public/download/2400-ID-C_ZVE%C5%98EJN%C4%9ANO.pdf](https://www.cmi.cz/sites/all/files/public/download/2400-ID-C_ZVE%C5%98EJN%C4%9ANO.pdf)>.
- [19] *Příspěvková organizace a potřeby společnosti* [online]. [cit. 2015-03-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.epravo.cz/top/clanky/prispevkova-organizace-a-potreby-spolecnosti-22452.html>>.
- [20] *Sborníky technické harmonizace* [online]. [cit. 2015-02-21]. Dostupný z WWW: <http://www.unmz.cz/sborniky_th/sb2009/MvK_7_vidit_hypervazby_small.pdf>.
- [21] *Správa, veřejná správa a samospráva* [online]. [cit. 2015-02-18]. Dostupný z WWW: <http://eamos.pf.jcu.cz/amos/ksb/externi/ksb_7434/1.htm>.
- [22] *Termín metrologie* [online]. [cit. 2015-04-21]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Metrologie>>.
- [23] *Taggart operativní leasing* [online]. [cit. 2015-05-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.taggart.cz/dlouhodoby-pronajem-nebo-leasing>>.

Ostatní zdroje:

- [24] *Interní dokumenty ČMI*.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

AMS	Autorizované metrologické středisko
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
BIPM	Mezinárodní úřad pro míry a váhy
COM	Certifikační orgán pro měřidla
COP	Certifikační orgán pro certifikaci pracovníků
COV	Certifikační orgán pro certifikaci výrobků
č.	číslo
ČIA	Český institut pro akreditaci
č.j.	číslo jednací
ČMI	Český metrologický institut
ČNB	Česká národní banka
ČNR	Česká národní rada
ČR	Česká republika
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDNM	drobný dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPH	daň z přidané hodnoty
EMC	elektromagnetická kompatibilita
EMI	elektromagnetická interference
EMPIR	evropský metrologický výzkumný program II
EMRP	evropský metrologický výzkumný program I
EU	Evropská unie
EURAMET	Evropská asociace národních metrologických institutů
FRIM	Fond reprodukce investičního majetku
GŘ	generální ředitel
IČ	identifikační číslo
ILAC	Mezinárodní spolupráce pro akreditaci zkušebních a kalibračních laboratoří

IO	Inspekční orgán
Kč	koruna česká
LPM	Laboratoř primární metrologie
MHČR	Ministerstvo hospodářství České republiky
MJ	Manažer jakosti
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
např.	například
OBZ	Obchodní zákoník
Obr.	obrázek
OI	Oblastní inspektorát
OIML	Mezinárodní organizace pro zákonnou metrologii
OZ	Občanský zákoník
PL	pracovní list
PO	příspěvková organizace
popř.	popřípadě
resp.	respektive
Sb.	Sbírky
SKS	Středisko kalibrační služby
SMD	státní metrologický dozor
SMÚ	Státní metrologický ústav
SÚJB	Státní úřad pro jadernou bezpečnost
Tab.	tabulka
TESTCOM	Laboratoř pro telekomunikační zařízení
tis.	tisíc
tj.	to je
TR	technický rozvoj
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
ÚE	úsek ekonomický
ÚFM	úsek fundamentální metrologie
ÚGŘ	úsek generálního ředitele

ÚLM	úsek legální metrologie
ÚNMZ	Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví
UTB	Univerzita Tomáše Bati
vč.	včetně
VOJ	vnitřní organizační jednotka
WELMEC	Evropská spolupráce v legální metrologii
WTO	Světová obchodní organizace
zák.	zákon
zn.	značka
ZPC	zahraniční pracovní cesta

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Budova ČMI OI Kroměříž.....	44
------------------------------------	----

SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1 – Druhové členění výnosů za rok 2009.....	47
Tab. č. 2 – Druhové členění vnitrovýnosů za rok 2009	48
Tab. č. 3 – Druhové členění výnosů za rok 2014.....	49
Tab. č. 4 – Druhové členění vnitrovýnosů za rok 2014	50
Tab. č. 5 – Druhové členění nákladů za rok 2009	51
Tab. č. 6 – Druhové členění vnitronákladů za rok 2009	52
Tab. č. 7 – Druhové členění nákladů v roce 2014.....	53
Tab. č. 8 – Druhové členění vnitronákladů v roce 2014.....	54
Tab. č. 9 – Struktura výsledku hospodaření v roce 2009.....	56
Tab. č. 10 – Struktura výsledku hospodaření v roce 2014.....	56
Tab. č. 11 – Srovnání ukazatelů nákup x leasing.....	61

SEZNAM GRAFŮ

Graf. č. 1 – Struktura výnosů v roce 2009	47
Graf. č. 2 – Struktura vnitrovýnosů v roce 2009.....	48
Graf. č. 3 – Struktura výnosů v roce 2014	49
Graf. č. 4 – Struktura vnitrovýnosů v roce 2014.....	50
Graf. č. 5 – Struktura nákladů v roce 2009	52
Graf. č. 6 – Struktura vnitropodnikových nákladů v roce 2009.....	53
Graf. č. 7 – Struktura nákladů v roce 2014	54
Graf. č. 8 – Struktura vnitropodnikových nákladů v roce 2014.....	55

SEZNAM PŘÍLOH

P I: Zřizovací listina

P II: Organizační schéma ČMI

PŘÍLOHA P I: ZŘIZOVACÍ LISTINA

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Č.j. 1313/09/02700/1000

PID: MIPOX01EX3NI

V Praze dne 10. března 2009

Rozhodnutí č. 16/2009
ministra průmyslu a obchodu,

kterým se upravuje zřizovací listina Českého metrologického institutu

Na základě novelizace § 14 odst. 1 z. č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů, tímto vyhláší nové znění zřizovací listiny Českého metrologického institutu vydané Ministerstvem hospodářství pod č.j. 521385/92-44 ze dne 21. 12. 1992, kterou byl tento institut podle zákona ČNR 576/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech republiky, ve znění pozdějších předpisů zřízen ke dni 1. 1. 1993, a měněné ministrem průmyslu a obchodu pod č.j. 41516/97/6000/1000 ze dne 18. 12. 1997 a vyhlášené v novém znění místopředsedou vlády a ministrem průmyslu a obchodu pod č.j. 21943/02/4001/1000 ze dne 6. června 2002.

ZŘIZOVACÍ LISTINA

Český metrologický institut

Sídlo: Brno, Okružní 31, PSČ 638 00

Identifikační číslo: 00177016

znění názvu v anglickém jazyce: Czech Metrology Institute

Čl. 1

Preambule

1. 1. Český metrologický institut je příspěvkovou organizací přímo řízenou jejím zřizovatelem; do obchodního nebo jiného zákonem určeného rejstříku se nezapisuje. Funkce zřizovatele v rozsahu působnosti vyplývající ze zákonů a dalších právních předpisů přešla dnem 1. 11. 1996 na základě zákona č. 272/1996 Sb. na Ministerstvo průmyslu a obchodu.

1. 2. Účelem a tomu odpovídajícím předmětem hlavní činnosti Českého metrologického institutu je jednak plnění funkcí náležejících do působnosti státní správy, které mu byly svěřeny zákonem č. 505/1990 Sb., o metrologii, ve znění pozdějších předpisů, jednak plnění funkcí národního metrologického institutu v oblasti vědy, výzkumu a aplikace poznatků metrologie do praktického užití, jakož i zabezpečování funkcí výkonného metrologického orgánu legální a průmyslové metrologie jak pro podnikatelské i nepodnikatelské subjekty a občany České republiky, tak i prezentace České republiky v rámci mezinárodní spolupráce a další odborné technické činnosti.

1. 3. Český metrologický institut je národním metrologickým institutem České republiky, který svou činností vytváří základní předpoklady pro zabezpečení jednotnosti a správnosti měřidel a měření ve všech oborech vědecké, technické a hospodářské činnosti. Zajišťuje především shodu realizace jednotek fyzikálních a technických veličin v České republice s mezinárodně uznávanými etalony a přenos hodnot měřicích jednotek do praxe.

Čl. 2 Předmět hlavní činnosti

Předmětem hlavní činnosti Českého metrologického institutu je provádění a zabezpečování výkonu a činnosti v oblasti metrologie a elektronických komunikací, které jsou stanoveny následovně:

2. 1. Z titulu státní vědecké instituce provádění metrologického výzkumu a uchovávání státních etalonů včetně přenosu hodnot měřících jednotek na měřidla nižších přesností a provádění výzkumu a vývoje v oblasti elektronických komunikací.

2. 2. Certifikace referenčních materiálů.

2. 3. Státní metrologická kontrola měřidel.

2. 4. Vydávání osvědčení, certifikátů a dalších dokumentů o provedených metrologických činnostech nebo o zamítnutí jejich vystavení, s oprávněním na těchto úředních listinách používat razítka se státním symbolem.

2. 5. Registrace subjektů, které vyrábějí nebo opravují stanovená měřidla, popřípadě provádějí jejich montáž.

2. 6. Provádění státního metrologického dozoru u autorizovaných metrologických středisek, středisek kalibrační služby, u subjektů autorizovaných pro výkon úředního měření, u subjektů, které vyrábějí nebo opravují stanovená měřidla, popřípadě provádějí jejich montáž u uživatelů měřidel.

2. 7. Provádění metrologických kontrol hotově baleného zboží a lahví, používaných jako odměrné obaly pro hotově balené zboží.

2. 8. Účast na mezinárodní spolupráci v oblasti vědecké, fundamentální a legální metrologie v součinnosti s Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví a na mezinárodní spolupráci v oblasti elektronických komunikací.

2. 9. V souvislosti s účastí na řešení úkolů v oblasti mezinárodní spolupráce vyplývající z členství České republiky v mezinárodních metrologických orgánech, se jeho odborní zaměstnanci podílejí na realizaci mezinárodních projektů ve sjednaném nebo stanoveném rozsahu.

2. 10. Povolování předběžné výroby před schválením typu měřidla.

2. 11. Povolování krátkodobého používání stanoveného měřidla v době mezi ukončením jeho opravy a ověřením s omezením této doby.

2. 12. Zpracovávání metrologických předpisů a jiných normativních dokumentů stanovujících technické požadavky na měřidla a metody přenosu hodnot měřících jednotek ze státních etalonů na etalony nižších řádů a pracovní měřidla.

2. 13. Zpracovávání věcných podkladů návrhů vyhlášek k zajišťování jednotnosti a správnosti měřidel a měření, vyhlášek stanovujících měřidla podléhající schválení typu a ověřování, zpracovávání a vydávání opatření obecné povahy.

2. 14. Při zabezpečování vědecké činnosti, výzkumu a vývoje v oblasti státní metrologie související zejména s realizací nových primárních etalonů, etalonových zařízení a měřidel důležitých pro metrologické zabezpečení v České republice a zabezpečování výzkumu a vývoje v oblasti elektronických komunikací úzce spolupracuje s vysokými školami a dalšími odbornými institucemi.

2. 15. Zabezpečování systému vědeckotechnických informací v odborné oblasti.

2. 16. Certifikace, odborná školení a instruktáže pracovníků v metrologii včetně příslušných zkoušek.

2. 17. Prověřování úrovně metrologického a technického vybavení subjektů a kvalifikace jejich zaměstnanců.

2. 18. Kalibrace hlavních etalonů a pracovních měřidel v majetku nebo v užívání právnických a fyzických osob.

2. 19. Zabezpečování sekundární etalonáže fyzikálních a technických veličin; uchovávání, porovnávání a zdokonalování vlastních sekundárních etalonů a rozvíjení metod etalonáže.

2. 20. Zabezpečování servisu měřicí techniky, popř. její výroba a montáž.

2. 21. Organizování výroby etalonových zdrojů záření včetně atestace a distribuce sekundárních etalonových zářičů pro potřeby kalibrace.

2. 22. Zajišťování výroby referenčních materiálů a etalonů.

2. 23. Zajišťování nákupu a prodeje měřicí techniky, zařízení a materiálu pro svoje činnosti; jako hlavní výkonný orgán plní úkoly státní metrologie, zejména realizuje dovoz a vývoz měřidel,

měřicí techniky, zařízení, vč. know-how, náhradních dílů a materiálů pro metrologické účely, vč. vědeckého výzkumu a vývoje.

2. 24. Zajišťování oprav a servisu měřicí techniky, popř. její výroba a montáž podle potřeby a technických možností.

2. 25. Výroba etalonových zdrojů záření ve formě uzavřených i otevřených zdrojů ionizujícího záření, referenčních materiálů a zajišťování atestace a distribuce sekundárních etalonových zářičů a roztoků s radionuklidy pro potřeby kalibrace; k těmto účelům zabezpečuje dovozy a vývozy radioaktivních materiálů.

2. 26. Provádění zkoušek a vydávání osvědčení uzavřených radioaktivních zářičů podle platných povolení Státního úřadu pro jadernou bezpečnost.

2. 27. Vykonyvání znalecké činnosti v oboru metrologie s rozsahem znaleckého oprávnění uvedeného v zápise druhého oddílu seznamu ústavů kvalifikovaných pro znaleckou činnost, do něhož byl zařazen podle rozhodnutí ministra spravedlnosti zn. M-154/2002 z 1. února 2002.

2. 28. V souladu s příslušnými obecně platnými právními předpisy pronajímání nemovitostí a movitých věcí, které dočasně pro svoji činnost nepotřebuje a provozování rekreačních zařízení k nimž má příslušnost k hospodaření včetně poskytování nezbytných služeb s tím souvisejících.

2. 29. Poskytování odborných služeb v oblasti metrologie a elektronických komunikací.

2. 30. Provádění činností posuzování shody a zkoušení výrobků v rozsahu udělených autorizací či akreditace, a to zejména v oblasti měření a oblasti posuzování technické způsobilosti měřicích zařízení a technických zařízení pro využití v elektronických komunikacích.

2. 31. Zajišťování činností souvisejících s podporou státní správy v oblasti elektronických komunikací.

2. 32. Zajišťování dalších činností vyplývajících z jeho právní subjektivity podle obecných předpisů a plnění úkolů, které mu stanoví v rámci své působnosti zřizovatel.

2. 33. S účinností ode dne 1. května 2004, kdy vstoupila v platnost smlouva o přistoupení ČR do EU, je Český metrologický institut subjektem, který oznamuje orgánům Evropského společenství nebo příslušným orgánům států, se kterými jsou uzavřeny mezinárodní smlouvy, v rozsahu z těchto smluv vyplývajícím, informace o vydání, změnách, zrušení nebo omezení certifikátů týkajících se schvalování typu měřidel.

Čl. 3

Právní subjektivita

Český metrologický institut je právnickou osobou způsobilou nabývat práva a povinnosti v plném rozsahu a jedná vždy vlastním jménem. Za Český metrologický institut je oprávněn před soudy a orgány veřejné správy jednat jeho statutární orgán nebo zaměstnanec, který byl statutárním orgánem pověřen.

Čl. 4

Organizační uspořádání

4. 1. Základní organizační uspořádání Českého metrologického institutu je následující:

4. 1. 1. Ředitelství, které tvoří:

- a) úsek generálního ředitele,
- b) úsek fundamentální metrologie,
- c) úsek legální metrologie,
- d) úsek ekonomický.

4. 1. 2. vnitřní organizační jednotky,

4. 1. 3. speciální a expertní pracoviště.

4. 2. Organizační uspořádání útvarů i vnitřních organizačních jednotek Českého metrologického institutu a s tím související podrobnější specifikace jednotlivých činností, vč. rozsahu práv a povinností zaměstnanců, upravuje organizační řád, který je vydáván v působnosti generálního ředitele Českého metrologického institutu.

Čl. 5
Statutární orgány a jejich funkční označení

5. 1. Statutárními orgány Českého metrologického institutu jsou:

- a) generální ředitel,
- b) odborný ředitel pro fundamentální metrologii,
- c) odborný ředitel pro legální metrologii,
- d) odborný ředitel pro ekonomiku.

5. 2. Generálního ředitele jmenuje a odvolává z funkce ministr; odborné ředitele jmenuje do funkcí a odvolává z funkcí generální ředitel.

5. 3. Každý ze statutárních orgánů je oprávněn jednat jménem Českého metrologického institutu samostatně ve všech věcech.

Čl. 6
Určení svěřeného majetku

Český metrologický institut má ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb. a zákona č. 219/2000 Sb. v platném znění příslušnost k hospodaření s majetkem státu, který mu byl svěřen při jeho zřízení a s majetkem státu nabytým za dobu své existence, přičemž je oprávněn s tímto majetkem nakládat jen v souladu s citovanými zákony a dalšími příslušnými platnými právními předpisy a v rámci předmětu činnosti vymezeném touto zřizovací listinou. Finanční hospodaření Českého metrologického institutu se řídí zákonem č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech ve znění pozdějších předpisů.

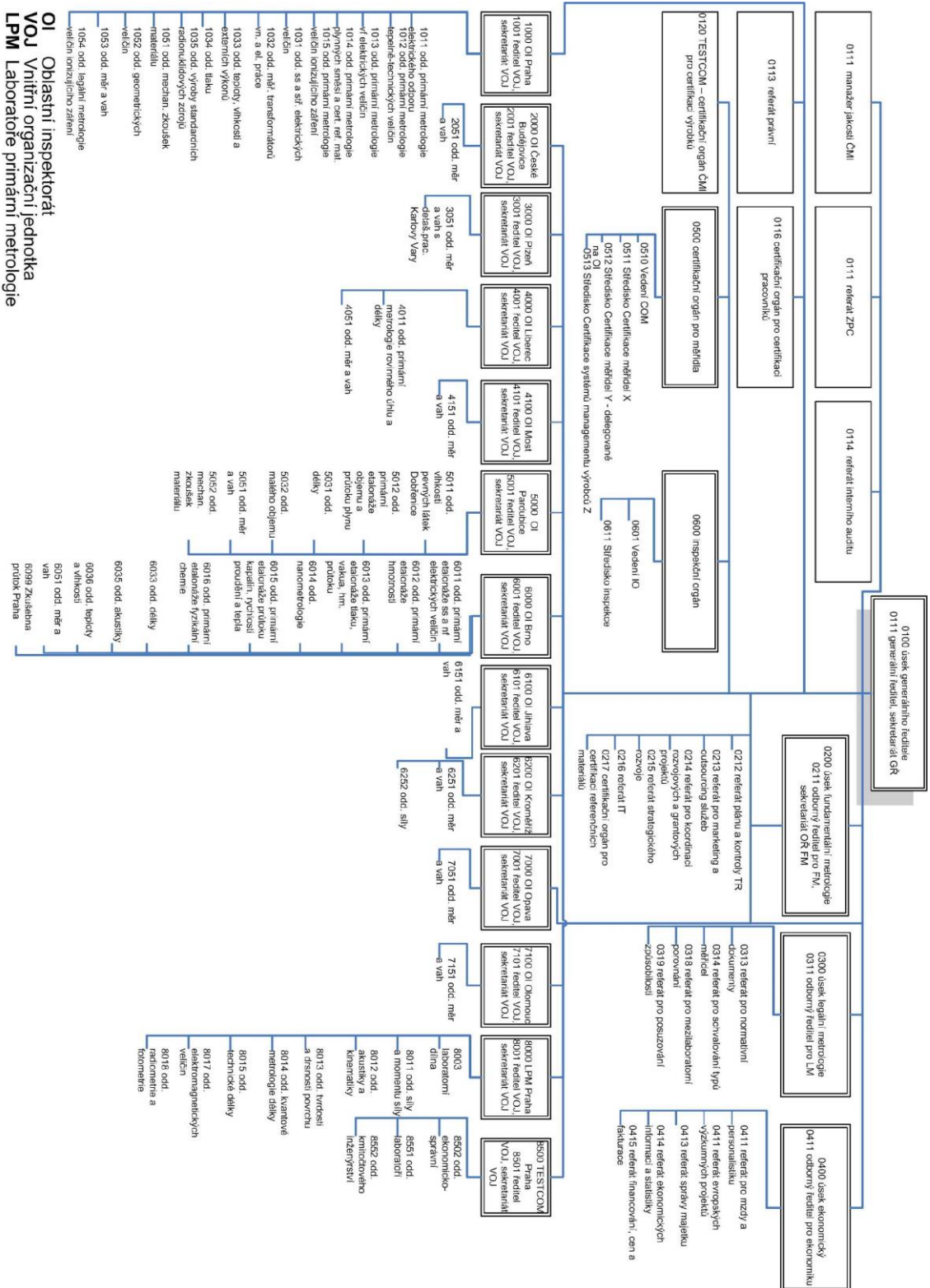
Čl. 7
Vymezení časové působnosti

Český metrologický institut je zřízen na dobu neurčitou. Znění této zřizovací listiny vstupuje v účinnost dnem 10. března 2009.

Ing. Martin Říman
ministr průmyslu a obchodu

PŘÍLOHA P II: ORGANIZAČNÍ SCHÉMA ČMI

OI Oblastní inspektorát
VOJ Vnitřní organizační jednotka
LPM Laboratoře primární metrologie